

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Nebankovní trh

Jana Vánišová

Bakalářská práce

2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomiky a managementu
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana VÁNIŠOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**

Název tématu: **Nebankovní trh**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Úvod a stanovení cíle práce
Problematika finančního trhu
Nebankovní subjekty
Specifika pojišťoven
Druhy pojištění a jejich charakteristika
Závěr a vyhodnocení cíle práce

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] DAŇHEL, J. Pojistná teorie. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. 338 s. ISBN 80-86946-00-2.
- [2] DUCHÁČKOVÁ, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2005. 178 s. ISBN 80-86119-92-0.
- [3] CIPRA, T. Finanční a pojistné vzorce. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 374 s. ISBN 80-247-1633-X.
- [4] SCHELLE, K.; HRADEC, M. Historie právní úpravy pojišťovnictví. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2006. 122 s. ISBN 80-86861-52-X.
- [5] JÍLEK, J. Akciové trhy a investování. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 656 s. ISBN 978-80-247-2963-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Karel Šatera, Ph.D., MBA**
Ústav ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **5. října 2009**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 9. října 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 21. 4. 2010

Jana Vánišová

Poděkování:

Ráda bych touto formou poděkovala Ing. Karlu Šaterovi, Ph.D., MBA za podnětné rady a připomínky, které mi velice pomohly při zpracování této bakalářské práce.

ANOTACE

Tématem této bakalářské práce je nebankovní trh a jeho subjekty. Obsahem práce je charakteristika subjektů na nebankovním trhu a vybraných druhů pojištění se zaměřením na produkt důchodové pojištění. V praktické části jsou porovnány konkrétní produkty vybraných komerčních pojišťoven.

KLÍČOVÁ SLOVA

finanční trh, nebankovní trh, pojišťovnictví, pojišťovny, charakteristika pojistných produktů, důchodové pojištění

TITLE

Non-Bank Market

ANNOTATION

Subject of this bachelor thesis is non-bank market and his subjects. Content of the work is characteristic of subjects on the non-bank market and selected types of insurance focusing on pension insurance. The analytical part of the work includes comparison of the particular products of specific commercial insurance companies.

KEYWORDS

financial market, non-bank market, system of insurance, insurance companies, description of products, pension insurance

Seznam zkratek

ABS	Anti-lock Brake System
AEGON	AEGON Pojišťovna, a. s.
ALLIANZ	Allianz pojišťovna, a. s.
AMCICO	Amcico pojišťovna, a. s.
AVIVA	Aviva životní pojišťovna, a. s.
AXA	AXA pojišťovna, a. s.
AXA – ŽP	AXA životní pojišťovna, a. s.
CARDIF	Pojišťovna Cardif Pro Vita, a. s.
ČKP	Česká kancelář pojistitelů
ČNB	Česká národní banka
ČP	Česká pojišťovna, a. s.
ČP ZDRAVÍ	Česká pojišťovna ZDRAVÍ, a. s.
ČPP	Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.
ČSFR	Československá federativní republika
ČSOBP	ČSOB Pojišťovna, a. s.
D.A.S.	D.A.S. pojišťovna právní ochrany, a. s.
DIRECT	DIRECT Pojišťovna, a. s.
ECP	Evropská Cestovní Pojišťovna, a. s.
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s.
GP	Generali Pojišťovna, a. s.
HDI	HDI Versicherung AG, organizační složka
HVP	Hasičská vzájemná pojišťovna, a. s.

ING	ING Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku
KOOP	Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group
KP	Komerční pojišťovna, a. s.
MAXIMA	MAXIMA pojišťovna, a. s.
PČS	Pojišťovna České spořitelny, a. s.
PVZP	Pojišťovna VZP, a. s.
SLAVIA	Slavia Pojišťovna, a. s.
TRIGLAV	Triglav pojišťovna, a. s.
UNIQUA	UNIQUA pojišťovna, a. s.
VICTORIA	VICTORIA VOLKSBANKEN pojišťovna, a. s.
WÜST	Wüstenrot pojišťovna, a. s.
WÜST – ŽP	Wüstenrot, životní pojišťovna, a. s.
ŽP	životní pojištění

Obsah:

Seznam zkratk	7
Úvod	12
1 Problematika finančního trhu	14
1.1 Funkce finančního trhu	14
1.2 Členění finančního trhu	14
1.2.1 Peněžní trh	15
1.2.2 Kapitálový trh	15
2 Nebankovní subjekty	16
2.1 Investiční společnosti	16
2.2 Investiční fondy	17
2.3 Penzijní fondy	18
2.4 Leasingové společnosti	20
2.5 Faktoringové společnosti	21
2.6 Forfaitingové společnosti	22
2.7 Makléřské firmy	24
2.8 Pojišťovny a pojišťovnictví	24
3 Pojistný trh České republiky	25
3.1 Historie pojišťovnictví	25
3.1.1 Vývoj pojišťovnictví v habsburské monarchii	25
3.1.2 V Československu	26
3.1.3 Po roce 1945	26
3.2 Základní pojmy používané v pojišťovnictví	27
4 Druhy pojištění a jejich charakteristika	29
4.1 Pojištění osob	29
4.1.1 Investiční životní pojištění	29
4.1.2 Kapitálové životní pojištění	30

4.1.3 Rizikové životní pojištění	30
4.1.4 Důchodové životní pojištění	31
4.1.5 Úrazové pojištění	31
4.1.6 Pojištění pro případ nemoci	32
4.2 Pojištění majetku občanů	32
4.2.1 Pojištění domácnosti	32
4.2.2 Pojištění nemovitosti	33
4.3 Pojištění vozidel	34
4.3.1 Pojištění odpovědnosti z provozu vozidel	34
4.3.2 Havarijní pojištění motorových vozidel	34
4.4 Cestovní pojištění	35
4.5 Pojištění odpovědnosti za škodu	36
4.6 Pojištění právní ochrany	36
5 Pojišťovny zajišťující životní pojištění a analýza jejich produktu důchodového pojištění ...	37
5.1 Česká pojišťovna, a. s.	38
5.2 Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group	38
5.3 ING Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku	39
5.4 Komerční pojišťovna, a. s.	39
5.5 Allianz pojišťovna, a. s.	40
5.6 Analýza produktu ČP	42
5.7 Analýza produktu Kooperativy	43
5.8 Analýza produktu ING	44
5.9 Analýza produktu KP	45
5.10 Analýza produktu Allianz	48
6 Komparace produktu důchodového pojištění	49
6.1 Modelový příklad č. 1	49
6.2 Modelový příklad č. 2	51

6.3 Zhodnocení a doporučení	53
Závěr	56
Seznam použité literatury	58
Seznam tabulek a grafů.....	60
Seznam příloh.....	61

Úvod

Bakalářská práce se zabývá tématem nebankovního trhu v České republice se zaměřením na pojišťovny a jejich produkt důchodové pojištění. Téma bylo zvoleno jednak kvůli jeho pestrosti a zajímavosti, a dále proto, že se týká nebo bude týkat každého z nás. Spoření si na důchod postupem času nabývá na důležitosti, neboť si stále více lidí uvědomuje, že spoléhat se pouze na penzi od státu nelze.

Pokud si chceme udržet slušnou životní úroveň, je třeba myslet dopředu a spořit si na stáří. Možností máme několik, jedním z nejznámějších produktů, který je nám k dispozici, je penzijní připojištění. Dalším produktem pro zajištění stáří je životní pojištění, jehož specifickou formou je důchodové pojištění. Produkty penzijní připojištění a důchodové pojištění jsou veřejností často zaměňovány. Hlavním důvodem záměny je podobně znějící název obou finančních produktů, který nám evokuje myšlenku, že se jedná o jeden a ten samý produkt, pouze s jiným názvem. Oba produkty mají společné, ale i rozdílné rysy. Společným rysem je cíl, a to nashromáždění finančních prostředků na stáří. Hlavním rozdílem jsou poskytovatelé těchto produktů, zatímco důchodové pojištění poskytují komerční pojišťovny, penzijní připojištění penzijní fondy.

Na finančním trhu se setkáváme s mnoha nebankovními subjekty, které jsou nám více či méně známé. Jedná se především o investiční společnosti a investiční fondy, penzijní fondy, leasingové, faktoringové a forfaitingové společnosti, makléřské firmy a pojišťovny.

Vedle nebankovních subjektů se v rámci finančního trhu setkáváme i s bankovními finančními institucemi. Za dohled nad finančním trhem v České republice je zodpovědná Česká národní banka. Stanovuje pravidla, která chrání stabilitu bankovního sektoru, kapitálového trhu, pojišťovnictví a penzijního připojištění.

V teoretické části bakalářské práce jsou popsány funkce finančního trhu a jeho členění. Dále jsou uvedeny nebankovní subjekty v rámci finančního trhu, spolu se základními informacemi o každém subjektu. Následuje stručný nástin problematiky pojišťoven, který zahrnuje historii pojišťovnictví a základní pojmy používané v pojišťovnictví. Dále jsou uvedeny jednotlivé druhy pojištění spolu s jejich charakteristikou.

Praktická část bakalářské práce se zaměřuje na analýzu pojišťoven poskytujících životní pojištění a na analýzu produktu důchodového pojištění. Dále obsahuje dva modelové příklady a jejich řešení v rámci vybraných pojišťoven. Na řešení navazuje hodnocení nabídek a doporučení pro potenciální zájemce o důchodové pojištění.

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza nebankovního trhu a jeho subjektů se zaměřením na vybrané druhy pojištění včetně produktu důchodového pojištění u vybraných největších pojišťoven zajišťujících životní pojištění v České republice a provedení syntézy získaných poznatků. Dílčím cílem jsou návrhy opatření, které pomohou analyzovaný problém řešit v praxi.

1 Problematika finančního trhu

V následujících odstavci je popsán segment finanční trh, jeho funkce a rozdělení. Finanční trh je specifickým segmentem tržního systému. Tímto pojmem zpravidla označujeme systém nástrojů, subjektů a vztahů, jejichž prostřednictvím dochází k soustředování, rozmístování a přerozdělování volných peněžních prostředků mezi subjekty na trhu na základně nabídky a poptávky. Subjekty vstupují na finanční trh, pokud mají nedostatek nebo přebytek peněžních prostředků. Mezi tyto subjekty vstupují zprostředkovatelé, kteří vytváří výhodné podmínky pro obě strany. Střetem nabídky a poptávky vzniká tržní cena, za kterou se půjčují peníze a činí vklady. Peníze jsou prostředkem směny, neustále se pohybující v tržním segmentu a také dále přecházejí do ostatních tržních segmentů (např. trh spotřebních statků, trh výrobních faktorů). Majitel peněz se stává půjčovatelem (investorem) a prodává peníze vypůjčovateli, který je použije podle svého investičního záměru. Odměnou půjčovatele za poskytnutí kapitálu je úrok. Důležitá skutečnost je, že výše úroku ovlivňuje poptávku po penězích a z dlouhodobého hlediska i jejich nabídku.

1.1 Funkce finančního trhu

- soustředování dočasně volných peněžních prostředků,
- alokace dočasně volných peněžních prostředků do investičních nástrojů,
- přerozdělování volných zdrojů (tj. přeměna úspor v investice).¹

1.2 Členění finančního trhu

Finanční trh můžeme třídit podle několika hledisek:

Z hlediska předmětu obchodování (věcné hledisko)

- peněžní
- kapitálový

¹ LIŠKA, V., GAZDA, J. *Kapitálové trhy a kolektivní investování*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2004. s. 29. ISBN 80-86419-63-0.

- devizový – obchoduje se zde se zahraničními měnami ve formě valut a deviz. Devizami rozumíme všechny druhy výplat do zahraničí a platební dokumenty znějící na cizí měnu.
- trh drahých kovů – nejvýznamnější je trh se zlatem

Z hlediska nástrojů (resp. používaných forem)

- úvěrový – rozhodující úlohu zde hrají banky a pojišťovny
- cenných papírů
- devizový

Z hlediska účastníků

- bankovní
- mezibankovní
- burzovní

Z časového hlediska

- krátkodobý
- dlouhodobý

1.2.1 Peněžní trh

Plní funkci zprostředkovatele při vzájemné výměně krátkodobých přebytků mezi účastníky trhu. Slouží k zajištění likvidity subjektů. Mezi účastníky peněžního trhu zařídíme především velké investory (tj. stát, centrální banka, obchodní banky, pojišťovny). Charakteristický je velký objem transakcí a krátká doba splatnosti závazků z těchto transakcí (zpravidla do jednoho roku splatnosti). Mezi krátkodobé závazky řadíme směnky, šeky, pokladniční poukázky, bankovní akcepty, depozitní certifikáty, termínovaný vklad a úvěr. Závazky se vyznačují nízkým rizikem a výnosem a vysokou likviditou.

1.2.2 Kapitálový trh

Je trhem dlouhodobých peněz nad jeden rok splatnosti. Jeho účastníky jsou jednotlivci, banky, obchodní společnosti, vlády jednotlivých zemí, mezinárodní a nadnárodní instituce atp. Kapitálový trh dělíme z věcného hlediska na trh primární a sekundární. Na primárním trhu jsou cenné papíry umístovány poprvé, zatímco na sekundárním trhu jsou

obchodovány již jednou prodané cenné papíry. Cenné papíry kapitálového trhu označujeme jako efekty, které buď představují pohledávky nebo podíly, nebo zaručují nárok na trvalý důchod. Jde například o obligace, akcie, podílové nebo hypoteční zástavní listy.

2 Nebankovní subjekty

Mezi nebankovní subjekty řadíme investiční společnosti a investiční fondy, penzijní fondy, pojišťovny, makléřské firmy, leasingové, faktoringové a forfaitingové společnosti a jiné účastníky na finančním trhu.

2.1 Investiční společnosti

Investiční společnost je obchodní společností, jejímž předmětem podnikání je kolektivní investování, které spočívá ve vytváření a obhospodařování podílových fondů nebo v obhospodařování investičních fondů. Právní úpravu nalezneme v zákoně č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a fondech. Dále platí zásada, že jejich právní postavení jako akciových společností se řídí ustanoveními obchodního zákoníku o obchodních společnostech a akciové společnosti, pokud zákon o investičních společnostech a fondech neobsahuje zvláštní úpravu.

Odchytky od obecných ustanovení se týkají následujících oblastí:

- vzniku společnosti
- struktury společnosti
- činnosti společnosti
- hospodaření společnosti
- zániku společnosti

Investiční společnosti jsou podniky, které emisí cenných papírů soustřeďují finanční prostředky v jimi zakládaných a spravovaných fondech za účelem jejich investování do různých majetkových hodnot, zejména do cenných papírů.

Před podáním návrhu na zápis do obchodního rejstříku musí zakladatelé získat povolení ke vzniku investiční společnosti od příslušného státního úřadu. Rozhodnutí o žádosti o povolení ke vzniku investiční společnosti vydá příslušný orgán ve správním řízení.

Investiční společnost má stejné orgány jako akciová společnost – nejvyšším orgánem je valná hromada společníků a dalšími orgány jsou představenstvo (statutární orgán) a dozorčí rada (dozorčí orgán). Činnost investiční společnosti podléhá státnímu dozoru Komise pro cenné papíry.

Investiční společnost hospodaří jak se svým vlastním majetkem, tak s cizím majetkem, který je soustředěn v podílových fondech. Zdrojem vlastního majetku jsou vklady zakladatelů do základního jmění společnosti a příjmy z její podnikatelské činnosti. Majetek soustředěný v podílovém fondu není majetkem společnosti, ta jej pouze spravuje. Za správu majetku má společnost právo na odměnu.

Investiční společnost může být zrušena s likvidací nebo bez likvidace svého vlastního obchodního jmění a zaniká dnem výmazu z obchodního rejstříku.

Ke zrušení bez likvidace dochází v následujících případech:

- rozdělení investiční společnosti,
- splynutí dvou investičních společností v novou investiční společnost,
- sloučení jedné investiční společnosti s jinou,
- prohlášení konkurzu na majetek společnosti.

Při zrušení s likvidací musí být jmenován likvidátor.

O zrušení investiční společnosti může rozhodnout valná hromada nebo soud.

2.2 Investiční fondy

Základem právní úpravy investičního fondu je obchodní zákoník. Investiční fond může být založen investiční společností, ale investiční fond si nemůže založit investiční společnost. Investiční fond je možné založit pouze bez výzvy k upisování akcií. V případě několika zakladatelů se jedná o založení na základě zakladatelské smlouvy a v případě jednoho zakladatele na základě zakladatelské listiny. K založení investičního fondu je potřeba, aby byly zvoleny orgány investičního fondu a byly schváleny stanovy a statut (doplněk stanov). Stejně jako investiční společnost vzniká investiční fond dnem zápisu do obchodního rejstříku.

Orgány investičního fondu tvoří valná hromada, představenstvo a dozorčí rada. Investoři se účastní valné hromady a hlasují na ní.

Podnikatelská činnost investičního fondu se musí týkat kolektivního investování nebo činností s ním související. Investiční fond shromažďuje peněžní prostředky vydáváním akcií. Vydáním akcií rozumíme předání akcií osobám, které zaplatí společnosti částku určenou stanovami (statutem). Minimální částkou je však nominální hodnota akcie.

U investičních fondů můžeme v zásadě rozlišit dva majetkové okruhy. Prvním je majetek určený ke kolektivnímu investování a druhým ostatní majetek (jde především o vklady zakladatelů). Pro majetek určený ke kolektivnímu investování platí jiný právní režim než pro ostatní majetek investičního fondu.

Ke zrušení investičního fondu bez likvidace dochází v následujících případech:

- rozdělení, sloučení nebo splynutí investičního fondu,
- vyhlášení konkurzu na majetek investičního fondu a po jeho skončení nezbude žádný majetek,
- usnesla se na tom valná hromada investičního fondu,
- v případě zamítnutí návrhu na prohlášení konkurzu na majetek z důvodu jeho nedostatečné výše, která nestačí ani k úhradě nákladů konkurzního řízení,
- zrušení investičního fondu soudem,
- po uplynutí doby, na kterou byl založen nebo splněním účelu za jakým byl založen.

Další možností je zrušení investičního fondu s likvidací obchodního jmění, o které může rozhodnout valná hromada nebo soud.

2.3 Penzijní fondy

Penzijní fond je právnickou osobou, která má sídlo na území České republiky a která poskytuje penzijní připojištění. Může existovat pouze ve formě akciové společnosti a musí mít licenci od Ministerstva financí.

Právní úprava je obsažena v zákoně č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a dále pro penzijní fondy platí ustanovení obchodního zákoníku, pokud výše zmíněný zákon nestanoví jinak.

Základní kapitál nesmí být nižší než 50 000 000 Kč a musí být tvořen pouze peněžitými vklady, které musí být splaceny ještě před podáním žádosti o povolení ke vzniku a činnosti. Povolení ke vzniku je vydáno Českou národní bankou, po dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí. Česká národní banka zároveň vykonává i dohled nad činností penzijních fondů a jejich depozitářů.

Penzijní fond vzniká zápisem do obchodního rejstříku. Penzijní fond musí mít statut a penzijní plán, které musí být každému přístupné. Penzijní plán je dokument, který definuje vztah mezi účastníkem a penzijním fondem. Druhým dokumentem je status penzijního fondu, který obsahuje rozsah jeho činnosti, zaměření a cíle jeho investiční politiky, dále informuje o způsobu využití zisku a zásadách hospodaření a způsobu o zveřejňování zpráv o hospodaření atd.

Orgány penzijního fondu tvoří představenstvo, které se musí skládat z minimálně pěti členů a dále dozorčí rada s nejméně třemi členy (počet jejích členů musí být dělitelný třemi).

Penzijní fond musí s majetkem hospodařit s odbornou péčí a s cílem zabezpečit spolehlivý výnos. Penzijní fond nesmí se svým majetkem hospodařit v rozporu se zájmy účastníků. Peněžní prostředky, které penzijní fond shromáždil musí být umíst'ovány tak, aby byla zaručena bezpečnost, kvalita, likvidita a rentabilita skladby finančního umístění jako celku.

Zákon specifikuje, kam mohou být peněžní prostředky shromážděné penzijním fondem umístěny:

- do dluhopisů, jejichž emitentem je členský stát Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj nebo centrální banka tohoto státu,
- do dluhopisů vydaných Evropskou investiční bankou, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj nebo Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj,
- do podílových listů otevřených podílových fondů,

- do cenných papírů, s kterými se obchoduje na regulovaném trhu země Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj,
- do movitých věcí, které představují záruku bezpečného uložení peněžních prostředků,
- do nemovitostí, které poskytují záruku spolehlivého uložení peněžních prostředků a které slouží k podnikání nebo bydlení.

Penzijní fondy mohou dále ukládat peníze i na vkladové účty, vkladní knížky u bank. Výše takto uložených prostředků však nesmí tvořit více než 10 % majetku penzijního fondu nebo 20 000 000 Kč.

Zrušení a likvidace penzijního fondu se řídí obchodníkem s odchylkami, které jsou stanoveny v zákoně o penzijním připojištění. K rozdělení nebo fúzi je třeba povolení České národní banky, která rovněž jmenuje a odvolává likvidátora penzijního fondu. Penzijní fond, který je v likvidaci nesmí uzavírat nové smlouvy.

2.4 Leasingové společnosti

Leasing se nejčastěji definuje jako druh pronájmu. Jde o pronájem investice, zpravidla výrobní jako například zařízení, stroje a dopravní prostředky. Do vzájemné interakce spolu přichází pronajímatel a nájemce. Pronajímatelem je konkrétní leasingová společnost a nájemcem jsme my, jakožto zákazníci. Při výběru leasingové společnosti nám dává záruku stabilní společnosti její členství v České leasingové a finanční asociaci, která byla založena 29. září 1992 jako Asociace leasingových společností ČSFR a 24. ledna 2005 byl změněn její název na současný.

Členění leasingu:

- operativní (provozní)
- finanční
- zpětný

Operativní leasing – jedná se o krátkodobý pronájem, kdy doba pronájmu je kratší než životnost majetku. Při operativním leasingu se pronajímatel stále chová jako vlastník a je zodpovědný za závady na majetku i za jeho údržbu. Jedinou starostí nájemce je tedy platit

nájemné leasingové společnosti. Placené nájemné snižuje nájemci daňový základ. Tento druh leasingu většinou využívají prosperující společnosti nebo podnikatelé.

Finanční leasing – jedná se o dlouhodobý pronájem. Financovaný předmět je po celou dobu splácení v majetku leasingové společnosti, ale po splnění všech závazků, dává nájemci právo na přechod pronajímaného předmětu do jeho vlastnictví. Odpisy uplatňuje pronajímatel. Finanční leasing je v praxi více rozšířený než operativní leasing. Využívají ho hlavně běžní občané při pořizování osobního automobilu, kdy po celkovém splacení zůstane vůz v jejich majetku a mohou s ním dále nakládat podle svého uvážení. Další skupinou jsou podnikatelé, kteří oceňují rozčlenění finanční zátěže do několika po sobě jdoucích let.

Zpětný leasing – umožňuje získat peněžní prostředky z majetku, který již máme ve svém vlastnictví. V případě zpětného leasingu dochází zároveň k prodeji a zpětnému pronájmu majetku.

Leasingový koeficient je poměr celkových výdajů na leasing a pořizovací ceny předmětu. Vyjadřuje celkové navýšení nákladů oproti nákupu za hotové. Když nám například vyjde koeficient 1,147 znamená to, že zaplatíme o 14,7 % více než činí prodejní cena.

2.5 Faktoringové společnosti

Factoring je jedním z alternativního způsobu financování, společně s dalšími způsoby v podobě forfaitingu nebo leasingu a rizikového kapitálu. Jedná se o získávání finančních prostředků prodejem krátkodobých pohledávek (i nezajištěných) před dobou jejich splatnosti. Na jedné straně vystupuje faktoringová společnost (faktor), která odkupuje pohledávky a na straně druhé dodavatel, kterému vznikají pohledávky za prodané zboží či služby. Základem pro vztah mezi stranami je faktoringová smlouva, která definuje práva a povinnosti obou stran. Využívají ho výhradně firmy a podnikatelé.

Pohledávky, které jsou předmětem odkupu, musí splňovat tyto podmínky:

- Doba splatnosti pohledávek nepřekročí 180 dní,
- existuje možnost postoupení pohledávky,
- pohledávka vznikla na základě dodavatelského nezajištěného úvěru,
- s pohledávkou nejsou spojena práva třetích osob,

- pohledávka je za subjektem pro faktoringovou společnost s akceptovatelnou bonitou a z přijatelné země.

Mezi hlavní výhody této formy financování patří:

- Získání příznivějších nákupních podmínek (skonta) díky rychlejšímu placení dodavatelům,
- získání peněžních zdrojů bez prohlubování zadluženosti podniku,
- zajištění konkurenceschopnosti díky možnosti prodloužení splatnosti odběratelům,
- pokrytí sezónních špiček, či jiných výkyvů,
- ulehčení administrativy spojené s řízením pohledávek – snížení provozních nákladů,
- vyšší obrat oběžných aktiv – umožní růst produkce,
- omezení úvěrového rizika díky schopnosti faktora ocenit bonitu odběratelů,
- získané zdroje je možno neúčelově použít i k investování a financování jiných projektů firmy,
- a další.

Mezi hlavní nevýhody financování prostřednictvím faktoringu patří:

- Náklady na faktoring snižují zisky společnosti a promítají do cen výrobků,
- faktoringová smlouva je sjednávána na dobu určitou, a proto je obtížné přerušit spolupráci,
- s výjimkou skrytého faktoringu, kdy odběratel o postoupení pohledávky neví, je nutný jeho souhlas s postoupením pohledávky faktorovi,
- pro některé podnikatele je skutečnost, že podnik využívá služeb faktora, nesprávně interpretována jako znak toho, že podnik má omezené úvěrové možnosti a nikdo jiný mu půjčit nechce.

2.6 Forfaitingové společnosti

Forfaitingem se rozumí odkup jistěných (zaručených) střednědobých nebo dlouhodobých pohledávek splatných v budoucnosti bankou nebo forfaiterem bez postihu na původního věřitele (vývozce). Zpravidla se forfaitují jednotlivé pohledávky.

Pohledávky, které jsou předmětem odkupu, musí splňovat následující podmínky:

- Splatnost pohledávky musí být minimálně 90 dní, ale může být až 5–8 let,
- musí být zajištěné směnkou, akreditivem nebo bankovní zárukou,
- musí být denominované ve volně směnitelné měně,
- jejich výše musí dosahovat určité minimální hodnoty,
- zaměřené na zahraniční obchod.

Forfaiter uzavře smlouvu o konkrétní pohledávce s vývozcem. Ve smlouvě jsou vymezeny náklady spojené s odkupem, požadované dokumenty a termín realizace obchodu. Před podpisem forfaitingové smlouvy se strany dohodnou na výši forfaitingové provize. Poté následuje fáze, ve které dojde k uskutečnění dodávky zboží nebo služby. Po obdržení a kontrole pravosti a platnosti dohodnuté dokumentace přijde na řadu úhrada dohodnuté finanční částky (snížená o náklady forfaitingu) od forfaitera na účet vývozce. Forfaiter inkasuje od odběratele celou nominální hodnotu pohledávky. V případě, že odběratel nezaplatí, vystupuje forfaiter jako věřitel a zajišťuje upomínky a podniká další potřebné kroky k vymožení pohledávky.

Náklady na forfaiting se skládají ze dvou částí – diskontní sazba a poplatky. Diskont je odměna forfaiterovi, která v sobě zahrnuje i případné riziko a je stanovena na základě výše diskontní sazby, která je závislá na několika faktorech (riziko ručící banky, použitá měna, doba splatnosti pohledávky, bonita ručící banky atd.) Forfaitingové poplatky se skládají z poplatku za administrativní zpracování transakce a závazkové provize.

Mezi hlavní výhody forfaitingu patří zejména:

- Nabídku na odkup od forfaitera je možno obdržet velmi rychle (přibližně 2 dny),
- přenesení rizik (zejména rizika spojená s kurzovými výkyvy, riziko nesolventnosti odběratele, riziko vstupu na neznámý trh atd.) na forfaitera,
- získání finančních prostředků bezprostředně po dodávce,
- zvýšení konkurenceschopnosti při získávání zakázek, díky možnosti nabídnutí odložené platby odběrateli.

Mezi hlavní nevýhody forfaitingu patří:

- vysoká cena,
- pohledávka musí dosáhnout určité hodnoty a tudíž není forfaiting dostupný všem zájemcům,
- odběratel nemusí chtít postoupit svou pohledávku forfaiterovi,
- nejvýznamnější nevýhodou pro forfaitera je kurzové riziko.

2.7 Makléřské firmy

Pojišťovací makléř, jednající jako zprostředkovatel, spojuje prodávajícího s kupujícím, aniž by vlastnil nějaké portfolio. Makléř hledá na základě plné moci optimální pojistnou ochranu pro svého zákazníka. Odměnu mu zpravidla poskytuje pojišťovna formou provize ze sjednaného pojistného. Hlavním rozdílem mezi pojišťovacím makléřem a pojišťovacím agentem je ten, že pojišťovací agent prodává pojistné produkty pouze od jednoho pojistitele. Makléř je schopen v případě více obchodů vyjednat u pojišťovny výhodnější podmínky.

Služby, které makléř poskytuje:

- analyzuje klientova rizika,
- provádí nezávislý průzkum a analýzu pojistného trhu,
- porovnává klientovi pojistné potřeby s nabídkami pojišťoven,
- spravuje klientovi pojistné smlouvy po celou dobu jejich platnosti, případně provádí i jejich úpravu,
- v případě, že nastane škodná událost, zastupuje makléř zájmy klienta vůči pojišťovně a účastní se likvidace pojistné události.

2.8 Pojišťovny a pojišťovnictví

Pojišťovny jsou specifické finanční instituce, jejichž hlavním předmětem činnosti je přebírat na sebe rizika svých klientů, která jsou smluvně či jinak definovaná. Pojišťovny však nejsou jediné instituce, které se zahrnují pod pojem pojišťovnictví. Dále sem řadíme zajišťovny, pojišťovací zprostředkovatele, asociace pojišťoven, státní dozor nad pojišťovnictvím, poradenské firmy v oblasti pojišťovnictví aj. Problematice pojistného trhu se bude podrobněji věnovat následující kapitola.

3 Pojistný trh České republiky

Pojišťovnictví se řadí do terciární sféry do nevýrobního odvětví. Oproti ostatním odvětvím má svá specifika a zvláštnosti. Projevuje se jako služba spojená s nahodilými událostmi, které vznikají působením přírody nebo nedokonalosti lidí.

Pojišťovnictví zabezpečuje finanční eliminaci rizik ovlivňujících činnost lidí. Zahrnuje všechny pojišťovací a zajišťovací instituce, které mají podle platné právní úpravy oprávnění k podnikání v pojištění v dané ekonomice. Pojišťovnictví v řadě zemí zahrnuje zdravotní pojišťovny a někdy i pojišťovny sociální. Oproti tomu v České republice se do pojišťovnictví zahrnují pouze instituce zabývající se komerčním pojištěním.

3.1 Historie pojišťovnictví

3.1.1 Vývoj pojišťovnictví v habsburské monarchii

Pojišťovnictví se v habsburské monarchii vyvíjelo od druhé poloviny 18. století pod silným vlivem proudů světové pojišťovací činnosti. Pro kapitalistické pojišťovnictví je typická internacionalizace. V Rakousku-Uhersku působily zahraniční pojišťovny, buď přímo prostřednictvím svých generálních agentur nebo nepřímo zakládáním „domácích“ pojišťoven, v nichž měli rozhodující kapitálový podíl a podíl na ziscích.

Pro druhou polovinu 18. století je typická institucionalizace pojišťovnictví, tzn. že vznikají pojišťovny ve formě vzájemných pojišťoven. Na našem území vznikl „Císařsko královský privilegovaný český společný náhradu škody ohněm svedené pojišťující ústav“. Tento název se několikrát změnil a ustálil se na názvu „První česká vzájemná pojišťovna“ (založena r. 1827 v Praze). Jejími zakladateli byli Josef Matyáš hrabě z Thunu a Hohensteinu a František Josef hrabě z Vrtby. Tato pojišťovna provozovala požární pojištění nemovitostí a byla prvním ústavem v habsburské monarchii, který vybíral příspěvky předem. V Brně v roce 1830 vznikla Moravsko-slezská vzájemná pojišťovna.

V tomto období se uplatňuje především pojištění požární, námořní a životní. Od počátku 19. století se pojištění stává předmětem podnikání a začínají se prosazovat pojišťovny ve formě akciové.

3.1.2 V Československu

Ve 2. pol. 19. stol. se vzedmula první zakladatelská vlna pojišťoven v Českých zemích. Roku 1869 vznikly v Praze dvě české pojišťovny – vzájemná pojišťovací banka Slavia a pojišťovna Praha. Charakteristickým rysem vývoje pojišťovnictví koncem 19. století v Rakousku-Uhersku byl rychlý rozvoj podnikání zahraničních pojišťoven. Sídly těchto pojišťoven byla Vídeň, Terst nebo Budapešť.

Po vzniku samostatné Československé republiky začala další zakladatelská vlna. Do roku 1945 působilo v Československu více než 700 pojišťoven a pojišťovacích spolků. V roce 1945 však došlo k jejich znárodnění a počet pojišťoven byl omezen na pět.

3.1.3 Po roce 1945

V roce 1948 vznikla „Československá pojišťovna, národní podnik se sílem v Praze“ jako jedna státní pojišťovna. V průběhu roku 1968 se v souvislosti s federalizací rozdělila na Českou státní pojišťovnu a Slovenskou státní pojišťovnu.

V roce 1991 byl vydán zákon o pojišťovnictví (zákon č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví), který vytvořil podmínky pro zrušení monopolu České státní pojišťovny. V následujícím období vznikaly další pojišťovny, jejichž nárůst pokračoval až do roku 1997, kdy se jejich počet začal stabilizovat.

Tabulka 1 – Počet pojišťoven na pojistném trhu České republiky

Rok	Počet pojišťoven
1990	1
1991	3
1992	12
1993	20
1994	27
1995	32
1996	35
1997	40
1998	39
1999	43

Zdroj: DUCHÁČKOVÁ, E. *Pojišťovnictví a pojištění*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000. s. 16. ISBN 80-245-0023-X.

3.2 Základní pojmy používané v pojišťovnictví

Riziko

Klíčový pojem, který znamená určitou formu nejistoty, která se dá měřit. Nejistota se týká budoucnosti kdy může vzniknout událost, jejíž výsledek pro nás není příznivý. Vznikají tedy záporné odchylky od cíle (ztráty apod.). Nazýváme toto riziko čisté riziko. Pokud kromě záporných odchylek vznikají i kladné nazýváme ho záměrných rizikem. U čistého rizika dále rozlišujeme objektivní riziko, které je dáno nezávisle na lidech a subjektivní riziko, které existuje v závislosti na činnosti lidí. Existují různé výše rizika, protože každé riziko může nastat s jinou pravděpodobností.

Nebezpečí

Pojem velmi blízký pojmu riziko. Pojistným nebezpečím je možná příčina vzniku pojistné události.

Ochrana

Člověka nelze chránit před nebezpečím, které s sebou přináší život, ale do jisté míry lze ochránit jeho majetek. Jednotlivec nebo podnik si může koupit pojištění, které ochrání jeho majetek před působením lidí, před nehodou, před živelnými katastrofami (vichřice, záplava) atd. Smyslem ochrany je poskytnout peníze, aby poté, co došlo k rizikové události, byl majetek pojištěného ve stejném stavu, jako by k ní nedošlo.

Risk management

Překládá se jako „řízení rizik“. Risk management je vědní disciplína, jejíž vznik iniciovaly na počátku 50. let minulého století velké západní průmyslové společnosti, které si chtěly kupovat pojistné krytí na základě svého skutečného vystavení se možným dopadům nahodilosti. Risk management spočívá v soustavné analýze ekonomické činnosti z hlediska zřetelných, potenciálních i skrytých rizik. Smyslem je pochopení stávajících rizik (jejich poznání, katalogizace) a učinění rozhodnutí, která z rizik by se měla eliminovat, redukovat, přenést nebo ponechat.

Risk management zahrnuje tři fáze:²

1. Identifikace rizika
2. Ovládání rizika
3. Finanční eliminace důsledků realizace rizika

Pojistitel

Právnícká osoba, která je oprávněna poskytovat pojištění, tj. pojišťovna nebo jiný subjekt, kterému bylo uděleno povolení k pojišťovací činnosti.

Pojistník

Pojistník je druhým účastníkem pojistného vztahu, který uzavřel s pojistitelem pojistnou smlouvu. Má právo smlouvu vypovědět nebo měnit její obsah.

Pojištěný

Osoba, na jejíž majetek, život, zdraví anebo odpovědnost za škodu se pojištění vztahuje. Tato osoba má právo na pojistné plnění.

Pojistná částka

Částka určená v pojistné smlouvě jako maximální plnění pojišťovny.

Pojistné, pojistné plnění

Pojistné znamená dopředu zaplacenou úplatu za přenesení negativních finančních důsledků nahodilosti z podnikatelských a ostatních ekonomických subjektů na pojišťovnu. Pojistné plnění představuje pojišťovnou vyplacené náhrady škod na pojištěném majetku fyzických a právnických osob a výplaty z úrazového, životního a důchodového pojištění. Podmínkou výplaty je realizace nahodilosti, popřípadě významné události v životě člověka (např. rodičovství, věková hranice pro odchod do starobního důchodu atd.).

Oprávněná osoba

Osoba, které vznikne v důsledku pojistné události právo na pojistné plnění.

² DAŇHEL, J. *Kapitoly z pojistné teorie*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2002. s. 20–22. ISBN 80-245-0306-9.

4 Druhy pojištění a jejich charakteristika

V této kapitole jsou vyjmenovány hlavní oblasti, do kterých lze rozdělit pojistné produkty. Ke každému produktu je dále uvedena jeho stručná charakteristika. [16]

4.1 Pojištění osob

Oblast pojištění osob je dále rozdělena do několika skupin, které jsou uvedeny v následujících subkapitolách.

4.1.1 Investiční životní pojištění

Pro investiční ŽP je charakteristické, že zhodnocení je závislé na zvolené investiční strategii. Klient se musí rozhodnout, do jakého/jakých investičních fondů bude investovat, přičemž rozložení finančních prostředků mezi vybranými fondy lze v průběhu doby trvání pojištění libovolně měnit. Investiční ŽP zpravidla přináší vyšší zhodnocení finančních prostředků, které ale není garantováno. Tento pojistný produkt zahrnuje pojištění pro případ smrti klienta, kdy bude vyplacena buď pojistná částka, nebo aktuální hodnota investic, pokud je vyšší. V případě dožití bude vyplacena aktuální hodnota investic.

Investiční ŽP má charakter pojištění a dlouhodobého spoření. Vzhledem k tomu je vhodná doba trvání pojištění deset let a více, aby došlo k maximalizaci zhodnocení a minimalizaci investičního rizika. V případě kratší doby trvání je zde možnost negativního ovlivnění výše zhodnocení z důvodu kolísání kapitálového trhu.

Výhody investičního ŽP:

- možnost kdykoliv změnit nastavení pojištění a rozsah pojistné ochrany,
- možnost změny investiční strategie během trvání pojištění,
- sledování zhodnocení spořicí složky pojištění,
- vkládání a čerpání finančních prostředků během trvání pojištění,
- daňová uznatelnost zaplaceného pojistného,
- možnost různých připojištění

Nevýhody investičního ŽP:

- výše zhodnocení není garantována,
- rovněž pojistná částka při dožití není garantována.

4.1.2 Kapitálové životní pojištění

Tento pojistný produkt zahrnuje pojištění pro případ smrti nebo dožití. Klient si volí zvlášť pojistnou částku pro případ smrti a zvlášť pro případ dožití nebo je pro obě rizika stejná. Toto pojištění zahrnuje pojistnou ochranu a rovněž i finanční investici. V případě úmrtí klienta je vyplacena sjednaná pojistná částka. V případě dožití je vyplacena sjednaná pojistná částka včetně podílů na výnosech. Stejně jako u investičního ŽP je doporučená doba trvání deset a více, neboť kratší doba trvání nemusí zaručit vytvoření kapitálové hodnoty v dostatečné výši.

Výhody kapitálového ŽP:

- garantovaná pojistná částka pro případ smrti i dožití,
- garantované zhodnocení finančních prostředků (technická úroková míra),
- možnost různých připojištění,
- daňová uznatelnost zaplaceného pojistného.

Nevýhody kapitálového ŽP:

- bez možnosti libovolně měnit nastavení pojištění,
- bez možnosti aktivně ovlivňovat tvorbu kapitálové hodnoty.

4.1.3 Rizikové životní pojištění

Rizikové ŽP zahrnuje pojištění pro případ smrti, ale v případě ukončení pojistné smlouvy není vyplaceno žádné plnění. V případě smrti klienta je vyplacena sjednaná pojistná částka. Doba trvání závisí na individuálních požadavcích klienta.

Výhody rizikového ŽP:

- pro případ smrti je garantovaná pojistná částka,
- možnost rozšíření pojistné ochrany pomocí různých přípojištění,
- sjednání pojištění na dobu jednoho roku,
- sjednání pevné nebo klesající pojistné částky.

Nevýhody rizikového ŽP:

- produkt neobsahuje spořicí složku.

4.1.4 Důchodové životní pojištění

Důchodové ŽP je pojištění na dožití se sjednaného věku. Doporučená doba trvá je deset let a více. Pojistné plnění může být vypláceno v několika formách:

- doživotní důchod – tedy až do doby úmrtí pojištěného,
- vyplácení důchodu po stanovenou dobu,
- jednorázové plnění.

Výhody důchodového ŽP:

- garantovaná výplata sjednané pojistné částky,
- garantované zhodnocení finančních prostředků,
- možnost rozšíření pojistné ochrany formou různých přípojištění,
- daňová uznatelnost zaplaceného pojištění.

Nevýhody důchodového ŽP:

- bez možnosti libovolně měnit nastavení pojištění,
- bez možnosti aktivně ovlivňovat tvorbu kapitálové hodnoty.

4.1.5 Úrazové pojištění

Úrazové pojištění pokrývá celou řadu rizik, která lze libovolně zkombinovat podle potřeb klienta. Mezi základní typy pojištění patří pojištění pro případ smrti následkem úrazu, trvalých následků úrazu, tělesného poškození nebo doby nezbytného léčení úrazu. Pro účely pojišťovnictví se pojmem úraz rozumí náhlé a neočekávané působení zevních sil nebo vlastní síly, neočekávané a nepřetržité působení vysokých teplot, par, plynů, záření a jedů, které měly

za následek tělesné poškození nebo smrt pojištěného.³ Tento produkt nesplňuje podmínky pro daňovou uznatelnost. Pojištěné osoby jsou rozdělovány do různých rizikových skupin podle povolání a zájmových činností. Výše pojistného se odvíjí od výše rizika pro pojišťovnu.

Výhody úrazového pojištění:

- garantované pojistné částky v pojistné smlouvě,
- možnost změny nastavení pojištění a rozsahu pojistné ochrany,
- možnost volitelných připojištění.

Nevýhody úrazového pojištění:

- produkt neobsahuje spořicí složku.

4.1.6 Pojištění pro případ nemoci

Tento pojistný produkt chrání proti poklesu příjmů v době pracovní neschopnosti nebo při pobytu v nemocnici. Klient, který bude mít uzavřeno toto pojištění, bude v případě nemoci dostávat jak státní nemocenské dávky, tak částku sjednanou ve smlouvě pojištění pro případ nemoci. Cílem je zajištění životní úrovně, na jakou je klient zvyklý.

4.2 Pojištění majetku občanů

Pojištění majetku zahrnuje krytí rizik, při jejichž realizaci dojde ke škodám na majetku.

4.2.1 Pojištění domácnosti

Důležitost pojištění domácnosti vyplývá ze skutečnosti, že prakticky každý člověk je spojen s existencí určité domácnosti. Objektem pojištění domácnosti je soubor zařízení domácnosti. Mezi pojištěná rizika řadíme zejména rizika živelní a vodovodní, riziko odcizení, eventuálně riziko vandalismu.

³ DUCHÁČKOVÁ, E. *Pojišťovnictví a pojištění*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000. s. 78. ISBN 80-245-0023-X.

V rámci pojištění domácnosti lze pojistit:

- šperky a klenoty,
- peníze a cenné papíry,
- audiovizuální a výpočetní techniku,
- kuchyňské a jiné domácí přístroje,
- osobní věci členů domácnosti,
- jízdní kola,
- stavební součásti tvořící vnitřní prostor bytu (podlahy, obklady stropů),
- a další.

Pro předměty, které se svou povahou vymykají běžnému vybavení domácnosti anebo přesahují cenový limit, lze sjednat doplňková pojištění.

4.2.2 Pojištění nemovitosti

Pojištění nemovitosti se vztahuje na nemovitosti a ostatní stavby na pozemku, který náleží k této budově. Poskytuje ochranu před následky škod vzniklých následkem živelných pohrom a dalších rizik (např. vodovodní riziko, riziko nárazu dopravních prostředků, riziko odcizení).

V rámci pojištění nemovitosti lze pojistit:

- rodinné domy,
- bytové domy,
- rozestavěné domy,
- rekreační budovy,
- garáže a domácí dílny,
- příslušenství staveb (ploty, skleníky, bazény),
- movité věci, které slouží k výstavbám, opravám nebo rekonstrukcím (např. stavební materiál).

V případě, že se nemovitost nenachází v záplavové oblasti, je možno využít pojištění na rizika povodně a záplavy. V opačném případě může dojít k navýšení pojistné částky nebo ke sjednání pojištění s výlukou pojistného nebezpečí povodeň a záplava.

4.3 Pojištění vozidel

4.3.1 Pojištění odpovědnosti z provozu vozidel

Od roku 2000 se jedná o povinně smluvní pojištění, do té doby se jednalo o pojištění zákonné. V souladu s ustanovením v zákoně č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla má povinnost uzavřít pojištění odpovědnosti každý vlastník nebo spoluvlastník vozidla (fyzická nebo právnická osoba s trvalým pobytem na území České republiky), který toto vozidlo bude provozovat na veřejných komunikacích. Existují však i výjimky z pojištění odpovědnosti. Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu například nemá řidič cizozemského vozidla, který je držitelem zelené karty vydané pojišťovnou v cizím státě nebo vozidla zařazená do integrovaného záchranného systému.

U některých nehod mohou škody přesahovat finanční možnosti viníků dopravních nehod, a proto je žádoucí mít uzavřené pojištění odpovědnosti, které pojištěného chrání před nepříznivým finančním dopadem nároků poškozeného.

V současné době počet vozidel stále roste a houstne provoz, čímž se zvyšuje riziko dopravních nehod v počtu i hodnotovém objemu. Na druhé straně protisměrně působí dokonalejší konstrukce vozidel a zvyšování se pasivní bezpečnosti díky dokonalejší výbavě vozidel (např. airbagy, systém ABS atd.).

Výčet škod, které jsou pojištěním kryty:

- způsobené škody vzniklé poškozením, zničením nebo ztrátou věci,
- způsobená škoda na zdraví nebo usmrcením,
- ušlý zisk,
- účelně vynaložené náklady spojené s právním zastoupením v případech stanovených zákonem.

4.3.2 Havarijní pojištění motorových vozidel

Havarijní pojištění (kasko pojištění) je smluvní pojištění, které kryje škody na motorových vozidlech, ať je řidič zcela či částečně ovlivnil nebo neovlivnil. Základem je krytí

rizika havárie, ale pojišťovny zahrnují krytí i dalších rizik, jako například rizik živelních, rizika odcizení nebo rizika vandalismu.

Výhody havarijního pojištění:

- kryje i vzniklé škody, které si způsobí pojištěný sám – zaviněná dopravní nehoda,
- sleva na pojistném za bezeškodní průběh – bonus,
- volitelná spoluúčast pojištěného na škodě,
- možnost slevy na pojistném v případě zvýšené ochrany zabezpečení proti odcizení,
- možnost připojištění (např. čelního skla nebo všech skel, zavazadel přepravovaných pojištěným vozidlem, náhradního vozidla, úrazové pojištění osob přepravovaných pojištěným vozidlem, asistenční služby).

Výše pojistného závisí na několika faktorech. Prvním faktorem je výše pojistné částky, která se stanovuje podle ceny nového vozu nebo u starších vozidel podle ceny časové. Druhým faktorem je výše spoluúčasti ve formě pevné částky nebo procentuální spoluúčasti. Dalším důležitým faktorem jsou kritéria na straně vozidla, mezi která patří stáří a typ vozidla, účel jeho využívání, vybavenost nebo jeho zabezpečení a kritéria na straně řidiče vozidla, jako například věk řidiče, délka vlastnictví řidičského průkazu nebo počet osob využívaných dané vozidlo.

4.4 Cestovní pojištění

Pojistný produkt cestovní pojištění se využívá pro zabezpečení klientů při cestách mimo trvalé bydliště, zejména do zahraničí. Dochází zde ke kombinování různých typů pojistných produktů. Obvykle do cestovního pojištění je zařazováno pojištění léčebných výloh, úrazové pojištění, pojištění zavazadel, pojištění odpovědnosti za škody a pojištění právní ochrany.

Výši pojistného ovlivňuje věk pojištěného, délka pobytu v zahraničí, územní platnost a zaměření cesty (např. turistická, pracovní). Pojistná doba bývá maximálně do jednoho roku.

4.5 Pojištění odpovědnosti za škodu

Pojištění odpovědnosti za škodu kryje rizika související se situací, kdy pojištěný subjekt způsobí svou činností škody jinému subjektu, za které poškozenému odpovídá. Může jít o škody na majetku, na zdraví a na životě nebo finanční škody.

Obsahem pojištění odpovědnosti za škodu je právo pojištěného, aby za něj pojistitel uhradil škody, za které je odpovědný a které by jinak musel sám uhradit.

4.6 Pojištění právní ochrany

Pojištění právní ochrany zahrnuje krytí nákladů na pojištěného v souvislosti s právními úkony a nákladů spojených s prosazením požadavků na náhrad škod pojištěného.

Pojištění právní ochrany obvykle kryje:

- poplatky a náklady na soudní řízení,
- soudní výdaje a náklady,
- odměny a náklady právního zástupce,
- náklady na soudní znalce a svědky,
- cestovní výdaje pojištěného na soudní řízení,
- výdaje protistrany, které je potřeba uhradit v důsledku rozhodnutí soudu.

Na druhou stranu však pojištění právní ochrany nekryje pokuty, které jsou uloženy pojištěnému, náklady, které je povinna uhradit jiná osoba a dále se nevztahuje na spory mezi pojištěným a pojistitelem.

5 Pojišťovny zajišťující životní pojištění a analýza jejich produktu důchodového pojištění

Tato kapitola obsahuje výčet pojišťoven, které mají ve své nabídce produkt důchodové pojištění. Zabývá se jejich stručnou charakteristikou, důvody, proč byly vybrány a podrobnou analýzou jejich produktu.

Důchodové pojištění v České republice poskytují následující pojišťovny:

Tabulka 2 – Důchodové pojištění v České republice

Pojišťovna	Produkt
Allianz pojišťovna, a. s.	Allianz důchodové pojištění 50Plus
Česká podnikatelská pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group	Životní pojištění s Filipem PLUS
Česká pojišťovna, a. s.	Důchodové pojištění
ING Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku	Kapitálově důchodové pojištění
Komerční pojišťovna, a. s.	Vital Renta
Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group	Důchodové životní pojištění HARMONIE
VICTORIA VOLKSBANKEN pojišťovna, a. s.	RENTA pro RENTA plus EXCELSIOR
Wüstenrot, životní pojišťovna, a. s.	Důchodová pojistka SPONSOR/BANK*

*není již aktivně nabízeno

Zdroj: WWW stránky jednotlivých pojišťoven

Důchodové pojištění není v České republice poskytováno všemi pojišťovnami. Tento produkt je často nahrazován produktem penzijní připojištění, které zajišťují penzijní fondy. Může se stát, že i pojišťovny, které mají důchodové pojištění v nabídce, tento produkt aktivně nenabízejí.

Z uvedených pojišťoven poskytujících finanční produkt důchodové pojištění bylo vybráno pět pojišťoven, které mají v rámci životního pojištění podle předepsaného pojistného největší procentuální zastoupení na českém trhu. Jmenovitě se jedná o tyto pojišťovny: Allianz pojišťovna, a. s., Česká pojišťovna, a. s., ING Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku, Komerční pojišťovna, a. s. a Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group.

5.1 Česká pojišťovna, a. s.

První z vybraných pojišťoven pro srovnání produktu životního pojištění je Česká pojišťovna, a. s. (dále jen „ČP“). Zvolena byla proto, že v oblasti rozdělení podílů jednotlivých pojišťoven na trhu si drží stabilní pozici a je „jedničkou“ na českém pojistném trhu. Zároveň je také od roku 1991, kdy bylo znovu zavedeno konkurenční prostředí, největší pojišťovnou na českém pojistném trhu. ČP patří k univerzálním pojišťovnám a může se pochlubit dlouholetou a bohatou tradicí v životním i neživotním pojištění.

Pojišťovna je snadno dostupná pro každého klienta díky více než 3 000 obchodních míst po celé České republice. O spokojenost klientů se stará přibližně 4 100 zaměstnanců a 6 000 obchodních zástupců na 29 obchodních regionech.

Celkové předepsané pojistné podle metodiky České asociace pojišťoven v roce 2009 činilo více než 38 miliard korun, což pro pojišťovnu znamená podíl ve výši 27,2 % a vedoucí postavení. Z toho 13,6 miliard korun připadá na životní pojištění, a tento podíl je vyjádřen 23 %.⁴

5.2 Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group

Další pojišťovna byla vybrána z podobného důvodu jako ČP. Obě pojišťovny si drží v oblasti rozdělení podílů jednotlivých pojišťoven na trhu stabilní pozice. Jedná se opět o univerzální pojišťovnu, která nabízí plný sortiment služeb a všechny standardní druhy pojištění. Její nabídka produktů zahrnuje jak pojištění pro občany, tak pro klienty z řad firem (od drobných podnikatelů až po velké firmy).

Objemem celkového předepsaného pojistného za rok 2009 se řadí na druhé místo za ČP s předepsaným pojistným ve výši 30,9 miliard korun. Tato výše pojistného představuje podíl 22,2 %. Z této částky připadá 7,7 miliard korun na životní pojištění, což vyjádřeno procentním podílem v rámci všech pojišťoven poskytujících životní pojištění na našem trhu činí 13 %. [13]

⁴ Česká pojišťovna, a. s. *Česká pojišťovna* [online]. 2008 [cit. 2010-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskapojistovna.cz/profil.html>>.

Její celé obchodní jméno zní „Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group“ (dále jen „Kooperativa“). Kooperativa je druhou největší pojišťovnou na českém pojistném trhu. Byla založena v roce 1991 jako první komerční pojišťovna na území bývalého Československa. O co největší spokojenost jejích klientů se stará 3 844 zaměstnanců (údaj k 31. 12. 2009).

Hlavním akcionářem společnosti je s podílem ve výši 89,65 % VIENNA INSURANCE GROUP Wiener Städtische Versicherung AG, dalšími akcionáři je Svaz českých a moravských výrobních družstev, Praha (8,28 %) a VLTAVA majetkoprávní a podílová spol. s r. o., Praha (2,07 %).⁵

5.3 ING Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku

Třetí pojišťovnou, která byla zvolena, je ING Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku (dále jen „ING“), která se dnes s 10,4% podílem řadí na čtvrté místo mezi poskytovateli životního pojištění na českém trhu. Vyjádříme-li tento podíl v penězích, činí objem celkového pojistného 6,1 miliard korun.

ING získala v roce 1992 jako první zahraniční společnost po pádu komunismu v České republice licenci k uzavírání pojistných smluv. Od roku 1998 nabízí kromě životního také zdravotní pojištění.⁶

5.4 Komerční pojišťovna, a. s.

Komerční pojišťovna, a. s. (dále jen „KP“) je rovněž univerzální pojišťovnou, která se zaměřuje na poskytování služeb především v oblasti životního pojištění. Zahájila svou činnost v roce 2005. Ve stejném roce se uskutečnil i vstup pojišťovny SOGECAP (100% dceřině společnosti Société Générale) do kapitálu KP. Majoritním vlastníkem 51 % akcií KP je výše zmíněná pojišťovna SEGECAP S. A. Minoritním akcionářem je Komerční banka s podílem 49 %. Díky této akcionářské struktuře má KP přístup k využívání kvalitního know-how a

⁵ Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group. *Základní informace* [online]. 2010. [cit. 2010-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.koop.cz/o-nas/zakladni-informace/>>.

⁶ Finanční skupina ING. *ING Pojišťovna* [online]. 2001–2010. [cit. 2010-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.ing.cz/cz/o-ing/ing-ceska-republika/ing-pojistovna/>>.

dlouhodobých zkušeností na poli životního pojištění i finančních služeb obecně. Jejím předmětem podnikání je pojišťovací a zajišťovací činnost a činnosti s nimi související. KP nabízí své produkty zejména klientům Komerční banky, kteří tak vedle servisu ke svým pojišťovacím produktům získávají i možnost kompletního finančního poradenství.

V rámci životního pojištění se umístila podle předepsaného pojistného dle objemu za rok 2009 na šestém místě s 7,7% podílem, který ji zajistilo 4,6 miliard korun pojistného.⁷

5.5 Allianz pojišťovna, a. s.

Další pojišťovnou, která byla vybrána k analýze produktu důchodové pojištění, je Allianz pojišťovna, a. s. (dále jen „Allianz“), která vstoupila na český trh v roce 1993. Allianz je dceřinou společností světového pojišťovacího koncernu Allianz SE.

V současnosti je Allianz pojišťovnou nabízející celou řadu produktů životního i neživotního pojištění pro privátní i firemní zákazníky. Od roku 1995 rozšířila svoji nabídku o havarijní pojištění vozidel a cestovní pojištění. O čtyři roky později, v roce 1999, se stala jednou z dvanácti pojišťoven, které nabízejí povinné ručení.

Allianz je jediným akcionářem Allianz penzijního fondu a dále je jediným společníkem Allianz kontakt, s. r. o. Zázemí Allianz Group jí poskytuje výhodu v oblasti využití know-how a zaručuje přístup ke kapitálové síle celého koncernu.

Síť jedenácti oblastních ředitelství, která řídí více než 1 900 pojišťovacích poradců, zajišťuje intenzivní servis pro zákazníky na celém území České republiky. Allianz realizuje svoji obchodní činnost také mimo vlastní síť ve spolupráci s vybranými makléři a bankami. Dále nabízí své služby i prostřednictvím cestovních kanceláří a prodejců motorových vozidel.

Během svého působení na území České republiky se Allianz vypracovala až mezi tři největší pojišťovny. Celkové předepsané pojistné za rok 2009 činilo 10,2 miliardy korun, z toho pojistné na životním pojištění činilo téměř 3 miliardy korun.⁸

⁷ Komerční pojišťovna, a. s. *Komerční pojišťovna* [online]. 2001–2008. [cit. 2010-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.komercpoj.cz/cz/>>.

⁸ Allianz pojišťovna, a. s. *Allianz pojišťovna* [online]. 2000–2010. [cit. 2010-03-01]. Dostupný z WWW: <http://www.allianz.cz/o-spolecnosti/o-spolecnosti/>>.

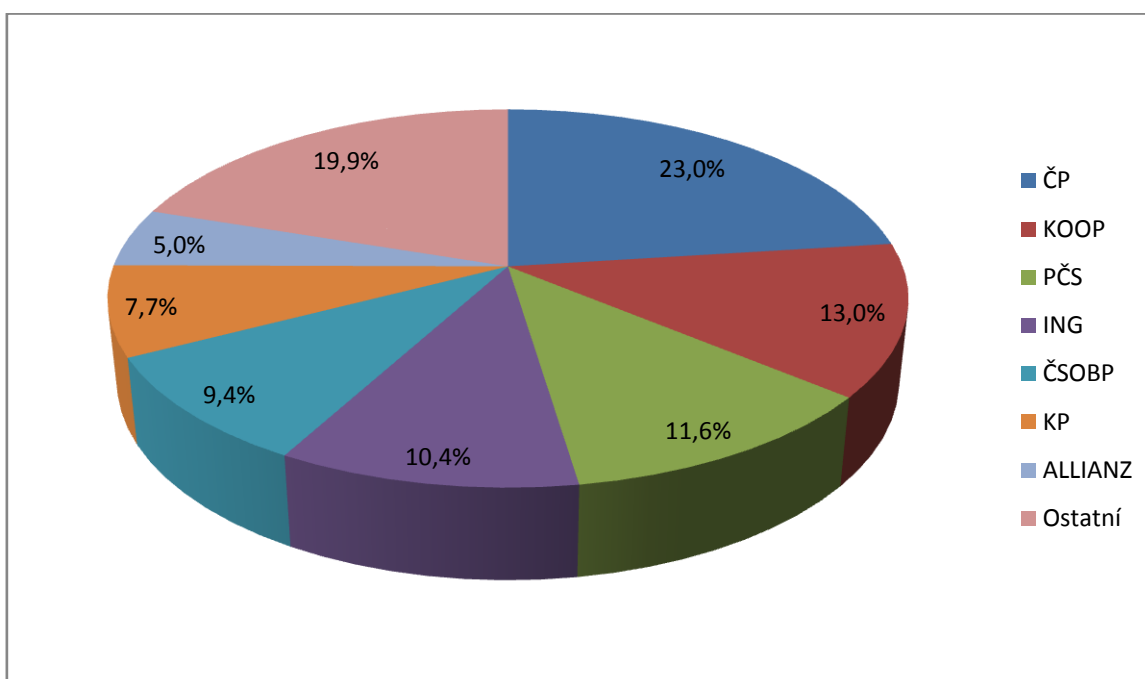
Tabulka 3 – Předepsané pojistné podle objemu

Pořadí	Pojišťovna	Životní pojištění (tis. Kč)	Podíl (%)	Celkem (tis. Kč)	Podíl (%)
1.	ČP	13 600 470	23,0	38 004 689	27,2
2.	KOOP	7 696 131	13,0	30 991 749	22,2
3.	PČS	6 855 813	11,6	6 962 601	5,0
4.	KP	4 558 373	7,7	4 824 610	3,4
5.	ALLIANZ	2 986 402	5,0	10 244 496	7,3

Zdroj: Údaje převzaty a zpracovány z

<http://www.cap.cz/FileFromWSS.ashx?file=http://capsrv02/DOKUMENTY_02/STAT_2009_Q4.pdf>.

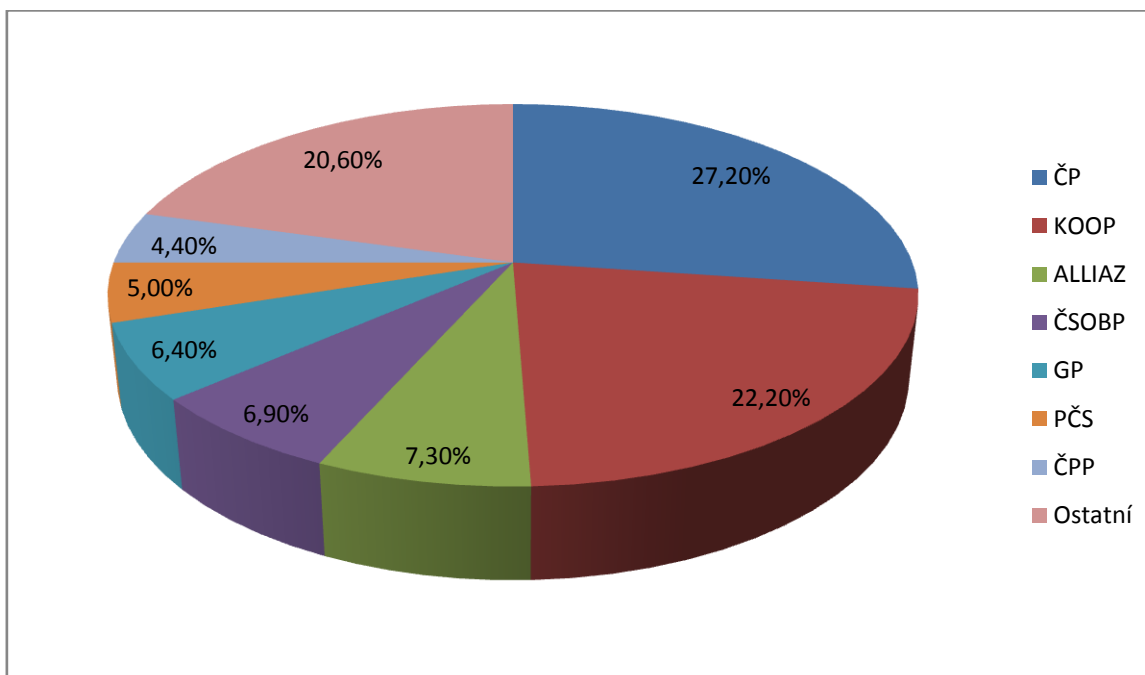
Graf 1 – Podíl pojišťoven na celkovém předepsaném pojistném podle objemu v roce 2009 – životní pojištění

Zdroj: Údaje převzaty a zpracovány z

<http://www.cap.cz/FileFromWSS.ashx?file=http://capsrv02/DOKUMENTY_02/STAT_2009_Q4.pdf>.

Graf 2 – Podíl pojišťoven na předepsaném pojistném podle objemu v roce 2009

Zdroj: Údaje převzaty a zpracovány z

<http://www.cap.cz/FileFromWSS.ashx?file=http://capsrv02/DOKUMENTY_02/STAT_2009_Q4.pdf>.

5.6 Analýza produktu ČP

Produkty životního pojištění se v ČP rozdělují na dvě skupiny – pojištění osob a pojištění pro firmy. Nejoblíbenějším druhem životního pojištění je tzv. kapitálové životní pojištění, které kombinuje pojištění se spořením.

Důchodové pojištění

Důchodové pojištění je kapitálové životní pojištění, jehož úkolem je zvýšení životního standardu v seniorském věku, což je zajišťováno buď formou vyplácení pravidelného důchodu nebo jednorázovým vyplacením naspořené částky.

„Záruka – okamžitý důchodový program“ nabízí z jednorázově zaplacené částky okamžitou výplatu základního důchodu v pravidelných splátkách. K vypláceným důchodům se připisují podíly na výnosech z rezerv pojistného. Peníze mohou být vypláceny doživotně nebo po stanovený počet let. Podle zvoleného rozsahu pojistného krytí může důchodové pojištění dále zabezpečovat v případě smrti pojištěného výplatu důchodu pro pozůstalé.

Garantované zhodnocení – pojišťovna zaručuje, že spořicí část pojistného bude zhodnocena a to o tzv. technickou úrokovou míru. Technická úroková míra představuje takové zhodnocení rezervy pojistného životních pojištění, na které má klient smluvní nárok (zaručený podíl na výnosech z finančního umístění). V případě příznivých hospodářských výsledků pojišťovny mohou být výnosy vyšší než technická úroková míra, ale nebudou nižší. [14]

5.7 Analýza produktu Kooperativy

Důchodové životní pojištění HARMONIE

Hlavní výhody HARMONIE:

- Garantované zhodnocení ve výši 2,4 %.
- Na konci pojištění poskytnutí prémie za věnost ve výši 5 % z pojistné částky pro případ dožití.
- Bonus zdarma ve formě pojištění na smrt následkem úrazu.
- Možnost kdykoliv vkládat nebo vybírat prostředky na mimořádném účtu.
- Možnost výplaty prostředků ve formě důchodu na 5, 10 nebo 20 let.

V rámci tohoto produktu máte na výběr ze tří pojistných programů:

- RENTA – když máte zájem zejména spořit,
- RENTA + OCHRANA – když chcete spořit a být kvalitně pojištěni,
- OCHRANA + RENTA – když chcete být nadstandardně pojištěni a zároveň spořit.

Variantu pojistného programu lze v průběhu pojištění kdykoliv změnit.

Široká nabídka připojištění zahrnuje pojištění pro případ trvalé invalidity s výplatou důchodu, úrazové pojištění pro případ smrti následkem úrazu, úrazové pojištění pro případ trvalých následků úrazu s progresivním plněním, úrazové pojištění pro případ tělesného poškození způsobeného úrazem, úrazové pojištění dětí pro případ trvalých následků úrazu s progresivním plněním, úrazové pojištění dětí pro případ tělesného poškození způsobeného úrazem, pojištění pro případ pobytu v nemocnici, pojištění pro případ pracovní neschopnosti, pojištění pro případ vážných onemocnění, pojištění důchodu pro pozůstalé. [19]

5.8 Analýza produktu ING

Pojistné produkty ING jsou konstruovány tak, aby mohla být konkrétní pojistná smlouva přizpůsobena potřebám klienta nejen v okamžiku uzavření, ale také v průběhu trvání pojištění. ING nabízí široké portfolio produktů životního pojištění.

Jako nejoblíbenější a nejpoblárnější můžeme označit produkt Životní pojištění Investor Plus, který byl v letech 2004–2007 oceněn Zlatou korunou pro nejlepší produkt v kategorii životního pojištění a dále v letech 2005 a 2006 získal titul Životní pojištění roku.

Kapitálové důchodové pojištění

Výhody:

- Délka trvání pojištění a výše pojistné částky záleží na přání klienta, přičemž konec pojištění musí být stanoven v roce, kdy se pojištěný dožije 50–70 let věku.
- Protiinflační program nabízí zvyšování pojistné částky a pojistného v závislosti na míře inflace, a to bez zkoumání zdravotního stavu.
- Vyplacení pojistné částky po uplynutí pojistné doby přímo pojištěnému, a to ve formě pravidelného důchodu nebo jednorázově.
- V případě úmrtí pojištěného během trvání pojištění bude oprávněné osobě nebo osobám vyplacen úhrn zaplaceného pojistného navýšený o podíly na zisku společnosti.
- Při splnění podmínek daných zákonem o dani z příjmu možnost snížení daňového základu. [17]

Ke kapitálově životnímu pojištění u ING lze sjednat následující připojištění:

- pro případ smrti
- pro případ smrti následkem úrazu
- pro případ trvalých následků úrazu s progresivním plněním
- pro případ trvalých následků úrazu dítěte s progresivním plněním
- pro případ smrti následkem úrazu a trvalých následků úrazu
- doplňkové pro případ úrazu a trvalých následků
- pro případ plného invalidního důchodu následkem úrazu

- připojištění denní dávky za dobu nezbytného léčení úrazu
- připojištění denní dávky za dobu nezbytného léčení úrazu dítěte
- pro případ zproštění od placení pojistného
- pro případ hospitalizace
- pro případ hospitalizace následkem úrazu
- připojištění denní dávky při pracovní neschopnosti následkem úrazu (výplata denní dávky od 15. nebo 29. dne pracovní neschopnosti)

Hrazení pojistného

Pojistné je možné platit jednorázově nebo pravidelně v měsíčních, čtvrtletních, pololetních nebo ročních splátkách. V případě čtvrtletního, pololetního nebo ročního platebního cyklu je poskytována sleva na pojistném. Přesáhne-li celkové pojistné limit stanovený společností, poskytuje se také sleva za výši pojistného.⁹

5.9 Analýza produktu KP

Vital Renta

Vital Renta je kapitálové životní pojištění pro případ smrti nebo dožití.

Výhody:

- produkt s nízkým rizikem a garantovaným zhodnocením 2,4 % ročně
- podíly na zisku
- daňové úspory
- navýšená výplata v případě úmrtí pojištěného
- flexibilní řízení financí díky mimořádným vkladům a výběrům a možnosti změnit výši pravidelných plateb kdykoli v průběhu trvání smlouvy
- možnost úrazového připojištění

⁹ Finanční skupina ING. *Kapitálově důchodové pojištění* [online]. 2001–2010. [cit. 2010-02-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.ing.cz/cz/produkty-a-sluzby/zivotni-a-zdravotni-pojisteni/klasicke-pojisteni/kapitalove-duchodove-pojisteni/podrobne-informace.html>>.

Popis produktu

- **vstupní věk**

Minimální vstupní věk u pojistníka je stanoven na 18 let věku, u pojištěného na 3 roky. Maximální vstupní věk není omezen.

- **doba trvání smlouvy**

Minimální doba trvání smlouvy je určena na dobu 5 let, přičemž maximální doba není omezena.

- **minimální vklady**

Minimální pravidelný měsíční vklad musí činit 300 Kč, čtvrtletní 900 Kč, pololetní 1 800 Kč, roční 3 600 Kč a jednorázový 5 000 Kč. Mimořádný vklad lze uskutečnit kdykoli v průběhu pojištění a jeho minimální výše musí činit 5 000 Kč.

- **částečné výběry**

Částečné výběry jsou možné až do výše 90 % z technické rezervy (tj. hodnoty smlouvy). Minimální zůstatek musí dosahovat 5 000 Kč. V případě, že klient využívá daňových odpočtů, je třeba brát pozor, aby celková pojistná částka neklesla pod limity dané zákonem (částka 40 000 Kč pro pojistné smlouvy s pojistnou dobou od 5 do 15 let včetně a pro pojistné smlouvy s pojistnou dobou nad 15 let částka alespoň 70 000 Kč).

- **garantované zhodnocení**

Garantované zhodnocení pro dané 5leté období, v současné době ve výši 2,4 % (maximální technická úroková míra povolena Ministerstvem financí České republiky).

- **podíly na zisku**

O výši podílů na zisku rozhoduje KP. Podíly na zisku jsou použity k navýšení cílové částky. Klient je o výši podílů na zisku a o nové cílové částce informován dopisem v první polovině roku.

- **zdravotní dotazník** – není vyžadován

- **pojistné plnění v případě úmrtí**

Dojde k okamžité výplatě hodnoty naspořené částky ke dni úmrtí pojištěného po předložení úmrtního listu osobou určenou ve smlouvě. Naspořená částka je navíc zvýšena pomocí koeficientu navýšení, kterým je aktuální výše naspořené kapitálu vynásobena. Koeficient navýšení je dán věkem úmrtí pojištěného a je uveden v následující tabulce:

Tabulka 4 – Koefficient navýšení u produktu Vital Renta

věk úmrtí	koefficient navýšení
do 49 let	10 %
50 – 59 let	5 %
60 – 69 let	2,5 %
od 70 let	0 %

Zdroj: Pojistné podmínky pro životní pojištění VITAL ze dne 20. 5. 2008

Dojde-li k úmrtí pojištěného následkem úrazu (vyjma sebevraždy) během pojištění, je pro výpočet navýšení pro případ smrti použit koefficient ve výši 15 %. Tento koefficient se týká pouze pojištěného, jehož věk úmrtí je nižší než 80 let a jehož úmrtí nastalo do jednoho roku od úrazu, který pojištěný utrpěl v průběhu pojištění.

- **pojistné plnění v případě dožití**

Tvoří ho aktuální výše kapitálové hodnoty (naspóřené zhodnocené částky) k datu konce pojištění.

- **způsoby výplat pojistného plnění při dožití**

- jednorázová výplata
- jednorázová výplata po uplynutí dohodnutého počtu let (odložená výplata)
- výplata doživotního měsíčního důchodu
- výplata doživotního měsíčního důchodu garantovaného po určitou dobu
- výplata finančního důchodu (v dohodnuté výši nebo po dohodnutou dobu)
- výplata převoditelného doživotního důchodu (vyplácí se do smrti oprávněné osoby; od data úmrtí oprávněné osoby se osobě uvedené v žádosti vyplácí doživotní důchod ve výši 60 % z původního doživotního důchodu)
- kombinace jednorázového plnění a výplaty některého z výše uvedených důchodů

- **příjemce plnění při dožití**

Příjemcem plnění při dožití je pojištěný nebo oprávněná osoba.

- **příjemce plnění v případě úmrtí**

V tomto případě je příjemcem plnění obmyšlená osoba, která je určena pojištěným. Jestliže obmyšlená osoba nebyla určena, postupuje se dle zákona o pojistné smlouvě.

- **odkupné**

Pojistník může kdykoli po dvou měsících trvání životního pojištění požádat se souhlasem pojištěného o výplatu odkupného. Výše odkupného je závislá na době

trvání pojistné smlouvy. Odkupné je stanoveno příslušným procentem z hodnoty smlouvy k datu výplaty dle následující tabulky:

Tabulka 5 – Stanovení výše odkupného u produktu Vital Renta

doba trvání pojištění	odkupné
1. rok	95 % hodnoty smlouvy
2. rok	96 % hodnoty smlouvy
3. rok	97 % hodnoty smlouvy
4. rok	98 % hodnoty smlouvy
5. rok a déle	100 % hodnoty smlouvy

Zdroj: Pojistné podmínky pro životní pojištění VITAL ze dne 20. 5. 2008

- **možnost přestat platit pojistné** – neexistuje [18]

5.10 Analýza produktu Allianz

Allianz důchodové pojištění 50Plus

Výhody produktu:

- kombinuje inovační flexibilní prvky s jistotou a bezpečím
- celkový bonus až 40 % za každou korunu, kterou do pojištění vložíte během prvního roku jeho trvání
- okamžitý bonus až 4 %
- bonusy jsou vždy připsány k prvnímu dni trvání pojištění bez ohledu na datum uhrazení pojistného
- bez vstupních poplatků a srážek
- nad rámec garantovaných bonusů ještě podíl na přebytku
- možnost uplatnění daňového odpočtu až 12 000 Kč ročně
- možnost příspěvku od zaměstnavatele
- v případě úmrtí pojištěného mají oprávněné osoby okamžitý přístup k finančním prostředkům z pojištění, jejichž výplata není součástí dědického řízení

Jednou z podmínek sjednání pojištění je vstupní věk do pojištění mezi 40 až 70 lety. Dále je nutné při sjednání pojištění uhradit pojistné alespoň ve výši 50 000 Kč. V neposlední řadě si zvolíte délku trvání fáze odkladu výplaty důchodu a délku trvání fáze výplaty důchodu.

Celková doba trvání pojištění je stanovena od 16 do 31 let. Důchod je možné začít vyplácet již po šesti letech trvání pojištění nebo jej vyplácet po dobu 5–15 let nebo zvolit výplatu doživotního důchodu. [12]

Bonusy

Tabulka 6 – Výše bonusů u produktu Allianz důchodové pojištění 50Plus

Bonus základní	až 4 %
Bonus za dobu trvání pojištění	až 26 %
Bonus za výši pojistného	až 10 %
Celkový bonus	až 40 %

Zdroj: Allianz pojišťovna, a.s. *Allianz důchodové pojištění 50Plus* [online]. 2008–2010. Dostupný z WWW: <<http://www.allianz.cz/obcane/produkty/pojisteni-osob/duchodove-pojisteni/allianz-duchodove-pojisteni-50plus/>>.

6 Komparace produktu důchodového pojištění

Komparace důchodového pojištění bude provedena na dvou modelových příkladech, u kterých je nabízeno pět různých řešení podle vybraných pojišťoven. Informace potřebné pro vyřešení modelových příkladů byly získány osobní konzultací na pobočkách jednotlivých pojišťoven.

6.1 Modelový příklad č. 1

Zadání

Příklad vychází z předpokladu, že klientkou je slečna Marie Nová, narozena 1. 3. 1985, která má zájem o uzavření důchodového pojištění, neboť si je vědoma, že pouze na penzi od státu se spoléhat nelze. Toto pojištění je dobrovolné. Slečna Marie si bude vybírat z předběžných návrhů smluv od vybraných pojišťoven. Může si dovolit měsíčně odkládat 1 600 Kč. Zajímalo ji, kolik dostane v 60 letech věku.

Žena	25 let
Pojistné	1 600 Kč
Frekvence placení	měsíčně
Pojistná doba	35 let
Věk konce pojištění	60 let

Nabídka ČP

Produkt důchodového pojištění tzv. „Záruka – okamžitý důchodový program“ nabízí z jednorázově zaplaceného pojistného 834 440 Kč okamžitou výplatu sjednaného ročního důchodu 24 000 Kč v pravidelných měsíčních splátkách. Vyplácený důchod se zvyšuje o tzv. technickou úrokovou míru. V tomto případě se u pojištění poskytuje sleva 5 % z výše sjednaného ročního důchodu, která nabývá hodnoty 41 722 Kč. Celkové pojistné po slevě činí 792 718 Kč. Důchod bude vyplácen po dobu života pojištěné.

Nabídka Kooperativy

Marie má zájem především spořit, a proto zvolila pojištění HARMONIE ve variantě RENTA. Částka, kterou Marie zaplatí za celou dobu pojištění, činí 672 000 Kč. V pojistné smlouvě je garantovaná částka 695 652 Kč.

Tabulka 7 – Předpokládaný stav po 35 letech

Výše podílu na zisku	Částka zhodnocená o podíl na zisku	Z toho zisk
1 %	846 512 Kč	116 077 Kč
1,5 %	913 594 Kč	183 159 Kč
2 %	987 630 Kč	257 195 Kč
2,5 %	1 069 429 Kč	338 994 Kč

Zdroj: Nabídka na životní kapitálové pojištění Harmonie

V modelovém návrhu smlouvy se počítalo s podílem na zisku 1,6 % (viz Příloha 2). V takovém případě je garantován roční důchod po dobu 5 let ve výši 140 174 Kč, po dobu 10 let 74 226 Kč a po dobu 20 let 41 530 Kč.

Nabídka ING

V modelovém návrhu od ING bude mít klientka v 60 letech věku nárok na vyplacení pojistné částky ve výši 863 268 Kč. Slevy za frekvenci, za výši pojistného ani skupinová sleva se na klientku nevztahují.

Nabídka KP

U produktu Vital Renta byla základní pojistná částka vypočtena při technické úrokové míře 2,4 % na 97 920 Kč. Tato částka je garantovaná pro prvních pět let trvání smlouvy. Na konci pojištění bude klientce vyplacena hodnota spořicí složky 673 920 Kč, která po navýšení o celkové zhodnocení 3 % může dosahovat výše 1 132 587 Kč.

V případě úmrtí klientky dojde k výplatě hodnoty naspořené částky zvýšené pomocí koeficientu navýšení, kterým je aktuální výše naspořené částky vynásobena. Koeficient navýšení, který je dán věkem úmrtí pojištěné, je uveden v Tabulce 4. V případě, že by došlo k úmrtí pojištěné v rozmezí 50–59 let věku, byla by naspořená částka zvýšena o 5 %.

Nabídka Allianz

Vzhledem k tomu, že v podmínkách sjednání pojištění je stanoven vstupní věk mezi 40 až 70 lety, nelze pro tento případ pojištění uzavřít.

6.2 Modelový příklad č. 2

Zadání

V tomto příkladu se vychází z předpokladu, že budoucím klientem je pan Jan Pokorný, narozen 2. 4. 1970. Pan Jan je úspěšným manažerem a může si dovolit ze svého příjmu každý měsíc odložit částku 4 000 Kč. Zajímalo ho, kolik dostane v 60 letech věku.

Muž	40 let
Pojistné	4 000 Kč
Frekvence placení	měsíčně
Pojistná doba	20 let
Věk konce pojištění	60 let

Nabídka ČP

Produkt důchodového pojištění tzv. „Záruka – okamžitý důchodový program“ nabízí klientovi z jednorázově zaplaceného pojistného 1 247 080 Kč okamžitou výplatu sjednaného ročního důchodu 48 000 Kč v pravidelných měsíčních splátkách. Vyplácený důchod se zvyšuje o tzv. technickou úrokovou míru. V tomto případě se u pojištění poskytuje sleva 7 % z výše sjednaného ročního důchodu (87 296 Kč). Celkové pojistné po slevě činí 1 159 784 Kč.

Nabídka Kooperativy

Klientovi bylo doporučeno pojištění HARMONIE ve variantě RENTA. V tomto případě by mu byla na konci pojištění vyplacena garantovaná částka zhodnocená o podíl na zisku Kooperativy. Částka, kterou klient zaplatil za celou dobu pojištění, činila 960 000 Kč.

Tabulka 8 – Předpokládaný stav po 20 letech

Výše podílu na zisku	Částka zhodnocená o podíl na zisku	Z toho zisk
1 %	1 022 451 Kč	89 118 Kč
1,5 %	1 070 899 Kč	137 566 Kč
2 %	1 122 151 Kč	188 818 Kč
2,5 %	1 176 382 Kč	243 049 Kč

Zdroj: Nabídka na životní kapitálové pojištění Harmonie

Garantovaný roční důchod po dobu 5 let by činil 179 111 Kč, v případě 10 let 94 844 Kč a po dobu 20 let 53 067 Kč (s podílem na zisku 1,6 %).

Nabídka ING

Klientovi na základě zadaných údajů byla vypočtena pojistná částka na 996 724 Kč. Navíc mu za výši placeného měsíčního pojistného 4000 Kč byla poskytnuta sleva 200 Kč.

Nabídka KP

Základní pojistná částka byla určena 97 920 Kč (při technické úrokové míře ve výši 2,4 %). Tato částka je fixní po dobu prvních pěti let trvání smlouvy. Na konci pojištění (při dožití se věku 60 let) bude klientovi vyplacena hodnota spořicí složky 964 801 Kč. Předpokládaná částka, která bude vyplacena na konci pojištění, byla vypočtena při celkovém zhodnocení 3 % p. a. na 1 258 085 Kč.

V případě úmrtí klienta dojde k výplatě hodnoty naspořené částky zvýšené pomocí koeficientu navýšení, kterým je aktuální výše naspořené částky vynásobena. Koeficient navýšení, který je dán věkem úmrtí pojištěné, je uveden v Tabulce 4. V případě, že by došlo k úmrtí pojištěného v rozmezí 60–69 let věku, byla by naspořená částka zvýšena o 2,5 %.

Nabídka Allianz

Klient uhradí pojistné ve výši 420 000 Kč, fázi odkladu výplaty důchodu zvolí 10 let, tj. důchod začne být vyplácen za 11 let po dobu 10 let. K základnímu bonusu 4 % mu byl přidělen bonus za dobu trvání pojištění 7 % a bonus za výši pojistného 4 %. Hodnota ročního důchodu byla vypočtena na 48 300 Kč.

$$\text{Výpočet: } 420\,000 \times (100\% + 4\% + 7\% + 4\%) / 10 = 48\,300 \text{ Kč}$$

6.3 Zhodnocení a doporučení

Zhodnocení

Parametry produktů jsou vždy nastaveny podle konkrétních požadavků klienta a v závislosti na jeho finanční situaci. Zároveň je nabízena řada připojištění a nespočet možností v kombinaci různých produktů. Celá koncepce důchodového pojištění a spoření je zaměřena do daleké budoucnosti (až 40 let), a nikdo nám nemůže zaručit vysoké předpokládané zhodnocení. Pojišťovny se v kalkulaci drží spíše při zemi a počítají s nižšími procenty zhodnocení (kolem 1,6 %). Nyní se podívejme na jednotlivé nabídky pojišťoven.

Důchodové pojištění u ČP tzv. **Záruka – okamžitý důchodový program** je výjimečné tím, že se na začátku platí jednorázové pojistné, z kterého je ihned vyplácen důchod. Ten je navíc zhodnocen o podíly na výnosech z rezerv pojistného. Další výhodou tohoto produktu je poskytnutí slevy z výše sjednaného ročního důchodu.

Nevýhoda tohoto produktu spočívá v nutnosti zaplacení pojistného jednorázovou platbou. Ne každý má „navíc“ větší obnos finančních prostředků (řádově statisíce korun), které může jednorázově vydat.

Zajištění důchodu HARMONIE od Kooperativy je velice variabilní produkt, neboť nabízí tři programy, ze kterých si můžete vybrat v závislosti na tom, zda máte zájem spíše o spoření nebo pojištění. V případě, že nejvyšší důležitost přiřadíte spoření, je pro Vás nejvhodnější varianta RENTA. Na druhou stranu, pokud je pro Vás nejdůležitější kvalitní pojištění, je k dispozici program OCHRANA + RENTA. Navíc pojistný program lze v průběhu pojištění kdykoliv změnit.

Další výhodou je možnost výběru délky výplaty důchodu po dobu 5, 10 nebo 20 let, což je na počátku sjednáno v pojistné smlouvě. K HARMONII navíc zdarma získáte pojištění na smrt následkem úrazu.

Kapitálové důchodové pojištění od ING nabízí spoření si na důchod občanům již od 15 let věku. Minimální výše měsíčního pojistného je na rozdíl od produktů Vital Renta a HARMONIE vyšší o 200 Kč (tj. 500 Kč).

Produkt KP **Vital Renta** je rovněž velice flexibilní. Nabízí možnost částečných výběrů, mimořádných vkladů a mnoho způsobů výplat plnění při dožití (kromě jednorázové výplaty i výplatu doživotního měsíčního důchodu a jejich kombinaci). Dále nabízí navýšení pro případ smrti pojištěného (až do 69 let věku). Při době trvání pojištění pět let a více je poskytnuta výplata odkupného ve 100% hodnotě smlouvy.

Vital Renta je zaměřen hlavně na spoření. Pro prvních pět let trvání smlouvy je pojistná částka pevně stanovena (při technické úrokové míře 2,4 %). Na konci pojištění se v návrhu smlouvy počítá se zhodnocením 3 %.

V případě, že disponujete finančními prostředky, jejichž využití můžete odložit, je pro Vás určen produkt **Allianz důchodové pojištění 50Plus**. Nabízí tři druhy bonusů za každou korunu, kterou vložíte do pojištění během prvního roku jeho trvání. Jedná se o základní bonus ve výši 4 % a dále o bonus za dobu trvání pojištění a za výši pojistného.

Jistou nevýhodu spatřuji ve vstupním věku do pojištění, který je stanoven mezi 40 až 70 lety, tudíž tento produkt není vhodný pro mladší ročníky. Pro někoho může být další překážkou nutnost uhrazení pojistného ve výši alespoň 50 000 Kč při sjednání pojištění.

Souhrnné porovnání jednotlivých nabídek je přehledně zaznamenáno v Příloze 3.

Doporučení

Vybrané produkty životního pojištění byly posuzovány na základě popisu vlastností produktu a řešení konkrétních příkladů. Volba produktu vždy závisí hlavně na jednotlivých preferencích klienta, jeho finanční situaci a množství volných finančních prostředků. Nelze proto jednoznačně říci, který konkrétní produkt je nejvýhodnější. Žádoucí je dosažení optimálního poměru mezi výší pojistného a výší plnění (abychom za co nejmenší placené pojistné dostali od pojišťovny v případě pojistné události co nejvyšší plnění).

Navrhuji rozdělit volné finanční prostředky do více produktů (penzijní připojištění, investiční a kapitálové životní pojištění) a využívat výhod, které nabízejí (daňová uznatelnost, příspěvek od zaměstnavatele, státní příspěvek, podíly na zisku, garantované zhodnocení atd.). Další mé doporučení se týká včasnosti a výše pojistného. Vhodné je začít spořit co nejdříve i s malými částkami, neboť hodnota smlouvy s časem roste rychleji. Na závěr doporučuji domluvit si schůzku s odborníkem a poradit se o vhodném produktu.

Závěr

V teoretické části práce jsem uvedla členění finančního trhu, detailní popis subjektů na nebankovním trhu a dále jsem se věnovala pojistnému trhu České republiky a oblasti pojišťovnictví. Také jsem definovala základní pojmy používané v pojišťovnictví a podrobně popsala jednotlivé druhy pojištění – co je jejich úkolem a hlavní výhody a nevýhody. Tyto informace byly nezbytné pro praktickou část bakalářské práce, která byla zaměřena na pojišťovny poskytující ŽP a jejich produkt důchodové pojištění.

Důchodové pojištění u komerčních pojišťoven spolu s penzijním připojištěním u penzijních fondů náleží ke třetímu pilíři důchodového zabezpečení. Tento třetí pilíř je založen na dobrovolném smluvním charakteru produktů.

K 1. 1. 2010 došlo ke změnám v důchodovém pojištění (zde se nejedná o produkt životního pojištění, ale o sociální pojištění). Prodlužuje se především věk odchodu do důchodu a také doba, po kterou si musíme na důchod platit. Důvodem pro provedení změn je nezbytnost zahájení první fáze důchodové reformy. Dosavadní systém založený na solidaritě mezi generacemi přestane být do budoucna pro důchodový systém únosný, neboť se prodlužuje střední délka života a dochází ke zvyšování podílu starších osob na celkové populaci. Provedené změny jsou však nedostačující a je potřeba v nich nadále pokračovat.

Do budoucna by měla být ještě více podporována soukromá iniciativa osob. Lidé vědí o existenci nutnosti změny penzijního systému, a proto se dá očekávat, že váha penzijního připojištění a životního pojištění poroste. Dalším způsobem řešení by mohla být podpora porodnosti zvýšením peněžité pomoci v mateřství.

K provedení analýzy vybraných pojišťoven, jejich produktů a nabídnutí řešení modelových příkladů byly informace primárně získány z osobních konzultací na pobočkách jednotlivých pojišťoven, sekundárně z reklamních materiálů a internetových stránek pojišťoven. **Na základě získaných údajů jsem provedla zhodnocení nabídek jednotlivých pojišťoven a formulovala doporučení pro potenciální klienty.**

V případě, že se rozhodneme nespolehat pouze na penzi od státu, máme několik možností. Vedle veřejného důchodového pojištění existuje dobrovolné penzijní připojištění se

státním příspěvkem a dále produkty komerčních pojišťoven (zejména v oblasti životního pojištění). Hlavní výhodou obou produktů je možnost daňové uznatelnosti a možnost využití příspěvku od zaměstnavatele. Na penzijní připojištění se navíc vztahuje státní příspěvek. Navrhovala bych kombinaci těchto produktů a využívání jejich výhod. Co se týká doby spoření a ukládaných částek, doporučuji začít co nejdříve, byť s menšími částkami (řádově stokorun), neboť doba trvání pojištění má velký vliv na výslednou částku. Dále bych navrhovala zorientovat se v produktech, které penzijní fondy a pojišťovny nabízejí, a nechat si vypracovat návrhy smluv, případně si domluvit schůzku s finančním poradcem.

Cílem této bakalářské práce byla analýza nebankovního trhu a jeho subjektů se zaměřením na produkt důchodové pojištění u vybraných největších pojišťoven zajišťujících životní pojištění v České republice a provedení syntézy získaných poznatků. Mohu konstatovat, že cíl práce byl splněn. Dalším cílem byla doporučení, podle kterých se dá postupovat v praxi při výběru produktu životního pojištění. I tento cíl práce byl splněn.

Do budoucna bude záležet na tom, jak bude pokračovat důchodová reforma, jejíž druhá etapa se týká právě oblasti „soukromých důchodů“.

Seznam použité literatury

Odborné publikace:

- [1] ARNOLDOVÁ, A. *Vybrané kapitoly ze sociálního zabezpečení. 1. část.* 2. vyd. Praha: Karolinum, 2004. 375 s. ISBN 80-246-0728-X.
- [2] CIPRA, T. *Kapitálová přiměřenost ve financích a solventnost v pojišťovnictví.* 1. vyd. Praha: Ekopress, 2002. 271 s. ISBN 80-86119-54-8.
- [3] DAŇHEL, J. *Kapitoly z pojistné teorie.* 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2002. 139 s. ISBN 80-245-0306-9.
- [4] DUCHÁČKOVÁ, E. *Pojišťovnictví a pojištění.* 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000. 118 s. ISBN 80-245-0023-X.
- [5] LIŠKA, V., GAZDA, J. *Kapitálové trhy a kolektivní investování.* 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2004. 525 s. ISBN 80-86419-63-0.
- [6] MARVAN, M., CHALOUPECKÝ, J. *Dějiny pojišťovnictví v Československu: 2. díl dějiny pojišťovnictví v Československu (1918 – 1945).* 1. vyd. Bratislava: Alfa Konti, 1993. 431 s. ISBN 80-88739-01-2.
- [7] MARVAN, M., CHALOUPECKÝ, J. *Dějiny pojišťovnictví v Československu: 3. díl dějiny pojišťovnictví v Československu (1945 – 1992).* 1. vyd. Praha: Česká pojišťovna, 1997. 445 s.
- [8] MARVAN, M., PATOPRSTÝ, J. *Dějiny pojišťovnictví v Československu: 1. díl dějiny pojišťovnictví v Československu do roku 1918.* 1. vyd. Praha: Novinář, 1989. 364 s.
- [9] PAVLÁT, V. *Kapitálové trhy.* 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2005. 318 s. ISBN 80-86419-87-8.
- [10] PÁLENÍK, V. a kol. *Základy pojišťování především průmyslových a podnikatelských rizik.* 1. vyd. Praha: Linde, 2007. 239 s. ISBN 978-80-7201-644-0.
- [11] SCHELLE, K., HRADEC, M. *Historie právní úpravy pojišťovnictví.* 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2006. 122 s. ISBN 80-86861-52-X.

Elektronické zdroje:

- [12] Allianz pojišťovna, a.s. *Allianz důchodové pojištění 50Plus* [online]. 2008–2010. [cit. 2010-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.allianz.cz/obcane/produkty/pojisteni-osob/duchodove-pojisteni/allianz-duchodove-pojisteni-50plus/>>.
- [13] Česká asociace pojišťoven. *Vývoj pojistného trhu* [online]. 27. 1. 2010 [cit. 2010-02-08]. Dostupný z WWW: <http://www.cap.cz/FileFromWSS.ashx?file=http://capsrv02/DOKUMENTY_02/STAT_2009_Q4.pdf>.
- [14] Česká pojišťovna, a.s. *Důchodové pojištění* [online]. 2008. [cit. 2010-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskapojistovna.cz/duchodove-pojisteni.html>>.
- [15] ČNB – Česká národní banka [online]. 2003–2010. [cit. 2009-10-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.cnb.cz/>>.
- [16] Finanční vzdělávání.cz. *Pojistné produkty* [online] 2007. [cit. 2009-11-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.financnivzdelavani.cz/webmagazine/subcategories.asp?idk=398>>.
- [17] Finanční skupina ING. *Kapitálově důchodové pojištění* [online]. 2001–2010. [cit. 2010-02-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.ing.cz/cz/produkty-a-sluzby/zivotni-a-zdravotni-pojisteni/klasicke-pojisteni/kapitalove-duchodove-pojisteni/>>.
- [18] Komerční pojišťovna, a.s. *Vital Renta* [online]. 2001–2008. [cit. 2010-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.komercpoj.cz/cz/>>.
- [19] Kooperativa pojišťovna, a.s. *Důchodové pojištění HARMONIE* [online]. 2010. [cit. 2010-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.koop.cz/pojisteni/zivotni-pojisteni/duchodove-pojisteni/>>.

Zákony:

- [20] *Zákon č. 155/1995 Sb. ze dne 30. června 1995 o důchodovém pojištění.*
- [21] *Zákon č. 306/2008 Sb. ze dne 17. července 2008, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.*

Seznam tabulek a grafů

Tabulky:

Tabulka 1 – Počet pojišťoven na pojistném trhu České republiky	26
Tabulka 2 – Důchodové pojištění v České republice	37
Tabulka 3 – Předepsané pojistné podle objemu	41
Tabulka 4 – Koefficient navýšení u produktu Vital Renta	47
Tabulka 5 – Stanovení výše odkupného u produktu Vital Renta	48
Tabulka 6 – Výše bonusů u produktu Allianz důchodové pojištění 50Plus.....	49
Tabulka 7 – Předpokládaný stav po 35 letech	50
Tabulka 8 – Předpokládaný stav po 20 letech	52

Grafy:

Graf 1 – Podíl pojišťoven na celkovém předepsaném pojistném podle objemu v roce 2009 – životní pojištění	41
Graf 2 – Podíl pojišťoven na předepsaném pojistném podle objemu v roce 2009.....	42

Seznam příloh

Příloha 1 – Předepsané pojistné podle objemu v roce 2009	62
Příloha 2 – Průběh životního kapitálového pojištění HARMONIE v modelovém příkladu č. 1	63
Příloha 3 – Komparace	64

Příloha 1 – Předepsané pojistné podle objemu v roce 2009

Pojišťovna	Celkem (tis. Kč)	Podíl (%)	Životní pojištění (tis. Kč)	Podíl (%)
ČP	38 004 689	27,2	13 600 470	23,0
KOOP	30 991 749	22,2	7 696 131	13,0
ALLIANZ	10 244 496	7,3	2 986 402	5,0
ČSOBP	9 638 392	6,9	5 564 376	9,4
GP	8 912 169	6,4	2 584 117	4,4
PČS	6 962 601	5,0	6 855 813	11,6
ČPP	6 186 306	4,4	1 678 077	2,8
ING	6 145 090	4,4	6 145 090	10,4
KP	4 824 610	3,4	4 558 373	7,7
UNIQUA	4 693 401	3,4	1 196 515	2,0
AXA – ŽP	2 158 847	1,5	2 090 581	3,5
AMCICO	2 137 848	1,5	1 853 251	3,1
CARDIF	1 709 197	1,2	247 103	0,4
EGAP	1 240 175	0,9	–	–
AVIVA	797 246	0,6	797 246	1,3
TRIGLAV	712 481	0,5	–	–
AEGON	671 362	0,5	671 362	1,1
HVP	541 607	0,4	11 846	0,0
VICTORIA	443 577	0,3	324 887	0,5
PVZP	380 961	0,3	–	–
ČP ZDRAVÍ	355 698	0,3	–	–
WÜST – ŽP	291 440	0,2	291 440	0,5
SLAVIA	286 365	0,2	–	–
HDI	279 487	0,2	–	–
D.A.S.	258 932	0,2	–	–
WÜST	256 833	0,2	–	–
ECP	236 120	0,2	–	–
DIRECT	227 813	0,2	–	–
MAXIMA	208 866	0,1	928	0,0
AXA	116 627	0,1	–	–
ČKP	368	0,0	–	–
Celkem	139 915 353	100	59 154 008	100

Zdroj: Údaje převzaty z <http://www.cap.cz/FileFromWSS.ashx?file=http://capsrv02/DOKUMENTY_02/STAT_2009_Q4.pdf>.

Příloha 2 – Průběh životního kapitálového pojištění HARMONIE v modelovém příkladu č. 1

Předpokládané zhodnocení pojištění při dosažení podílu na zisku ve výši 1,6 % nad
garantovanou částku

Doba trvání	Garantovaná částka	Zisk	Hodnota pojištění
1	- 44 496	0	- 44 496
2	- 30 685	0	- 30 685
3	- 16 545	0	- 16 545
4	- 2 067	218	- 1 849
5	12 756	683	13 439
6	27 932	1 405	29 337
7	44 182	2 405	46 587
8	60 821	3 693	64 514
9	77 854	5 281	83 135
10	95 292	7 181	102 473
11	113 143	9 404	122 547
12	131 416	11 962	143 378
13	150 122	14 868	164 990
14	169 269	18 134	187 403
15	188 868	21 774	210 642
16	208 927	25 801	234 728
17	229 458	30 230	259 688
18	250 473	35 075	285 548
19	271 984	40 350	312 334
20	294 004	46 071	340 075
21	316 544	52 254	368 798
22	339 617	58 915	398 532
23	363 238	66 070	429 308
24	387 421	73 737	461 158
25	412 181	81 934	494 115
26	437 533	90 679	528 212
27	463 495	99 991	563 486
28	490 082	109 889	599 971
29	517 315	120 394	637 709
30	545 216	131 526	676 742
31	573 809	143 307	717 116
32	603 119	155 760	758 879
33	633 175	168 908	802 083
34	664 008	182 775	846 783
35	730 435	197 386	927 821

Zdroj: Nabídka na životní kapitálové pojištění Harmonie

Příloha 3 – Komparace

	<u>Allianz, Allianz důchodové pojištění 50Plus</u>	<u>ČP, Důchodové pojištění</u>	<u>ING, Kapitálové důchodové pojištění</u>	<u>KP, Vital Renta</u>	<u>Kooperativa, Důchodové životní pojištění HARMONIE</u>
Minimální vstupní věk	40 let	25 let	15 let	18 let	15 let
Maximální vstupní věk	70 let	80 let	70 let	Není omezen	70 let
Doba trvání smlouvy	Min. 6 let	Min. 5 let	Min. 5 let	Min. 5 let	Min. 5 let
Min. vklady	Při sjednání pojištění uhradit alespoň 50 000 Kč	Jednorázový – 50 000 Kč	Měsíční – 500 Kč	Měsíční – 300 Kč	Měsíční – 300 Kč
Částečné výběry	Ne	Ne	Ne	Až do výše 90 % technické rezervy	Ne
Garantované zhodnocení	2,4 %	2,4 %	2,4 %	2,4 %	2,4 %
Zdravotní dotazník	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano
Bonusy	Ano, základní; za dobu trvání pojištění; za vyšší pojistného (v %)	Ne	Ne	Ne	Zdarma pojištění na smrt následkem úrazu
Daňová uznatelnost	Ano, až 12 000 Kč ročně	Ano	Ano	Ano	Ano
Možnost jednání doplňkových pojištění	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano

Zdroj: Vlastní zpracování